

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.410.2.4.2024

Magdalena Gdowska
Dyrektor
Zespołu Szkół Nr 1 w Opatowie
ul. J. Słowackiego 56
27-500 Opatów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/060 – Kształcenie obronne w klasach mundurowych szkół województwa świętokrzyskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Nr 1 w Opatowie, ul. J. Słowackiego 56, 27-500 Opatów (dalej: Szkoła) w zakresie działalności Liceum Ogólnokształcącego im. płk. Jana Piwnika „Ponurego” ¹ (dalej: Liceum).
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie objętym kontrolą Dyrektorem Szkoły była Magdalena Gdowska (dalej: Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja kształcenia obronnego. 2. Realizacja i skuteczność kształcenia obronnego.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2020/2021-2023/2024 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z ustaleniami dotyczącymi okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Marcin Sudół, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/19/2024 z 12 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Uchwałą nr 58/2021/2021 Rady Pedagogicznej Szkoły z dnia 31 sierpnia 2022 r. nadano Liceum z dniem 1 września 2022 r. imię płk. Jana Piwnika „Ponurego”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach objętych kontrolą Dyrektor wdrożyła *Innowacje programowo-metodyczne dotyczące zajęć z edukacji dla bezpieczeństwa i zajęć proobronnych w Liceum Ogólnokształcącym 4-letnim w klasie służb mundurowych* (dalej: *Innowacje*) realizowane w formie zajęć nieobowiązkowych, mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów. Zostały one jednak sporządzone nierzetelnie, gdyż zawierały niestosowane w praktyce zapisy dotyczące dokumentowania ich realizacji oraz oceniania osiągnięć uczestniczących w nich uczniów.

W Szkole zapewniono odpowiednie warunki techniczne i wyposażenie do realizacji *Innowacji*, a osoby prowadzące zajęcia miały odpowiednie kwalifikacje. Dokumentowano realizację zaplanowanej tematyki zajęć, która w większości została zrealizowana. Umiejętności obronne (strzeleckie i sprawnościowe) uczniów były kształtowane także w ramach zajęć praktycznych organizowanych poza Szkołą. Uczniom zapewniono niezbędne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne oraz bezpieczeństwo w czasie zajęć praktycznych.

Proces rekrutacji na rok szkolny 2023/2024 nie był prawidłowo przeprowadzony przez komisję rekrutacyjną powołaną przez Dyrektora, gdyż w odniesieniu do 22 z 55 uczniów, których dokumentację objęto szczegółową analizą błędnie wyliczono przysługującą tym uczniom punktację na podstawie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej. Ponadto we wszystkich regulaminach rekrutacji do Szkoły, zatwierdzonych przez Dyrektora w latach szkolnych objętych kontrolą, nie określono, który z języków obcych nowożytnych ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej podlega przeliczeniu na punkty.

W Szkole nie stosowano sformalizowanego systemu oceniania uczniów w analizie efektywności *Innowacji*. Dominowała obserwacja indywidualna i monitorowanie zdobywanych umiejętności. Uczniowie Liceum, których dokumentacja była analizowana, uczestniczyli w uroczystościach patriotycznych, rywalizacjach międzyszkolnych na poziomie wojewódzkim i uzyskiwali umiejętności obronne potwierdzone certyfikatami (np. pierwszej pomocy przedmedycznej).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja kształcenia obronnego

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych objętych kontrolą jedną ze szkół ponadpodstawowych wchodzących w skład Szkoły było Liceum. W Liceum uczyło się: 146 uczniów (w pięciu klasach) w roku szkolnym 2020/2021, 138 uczniów (w czterech klasach) w roku szkolnym 2021/2022, 165 uczniów (w pięciu klasach) w roku szkolnym 2022/2023 i 192 uczniów (w sześciu klasach) w roku szkolnym 2023/2024⁵.

W ramach *Innowacji* zajęciami edukacyjnymi z Edukacji dla bezpieczeństwa - *innowacja* (dalej: EdB)⁶ i *Zajęć proobronnych*⁷ zostało objętych: 36 uczniów (jedna

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Stan na 30 września: 2020 r., 2021 r., 2022 r. i 2023 r.

⁶ W odróżnieniu od przedmiotu obowiązkowego pn. edukacja dla bezpieczeństwa ujętego w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, ze zm.), który był realizowany w klasie pierwszej Liceum (równoległe z EdB).

⁷ Przedmiot ten w niektórych dokumentach szkolnych występuje pod nazwą *wychowanie fizyczne*.

klasa) w roku szkolnym 2020/2021⁸, 75 uczniów (dwie klasy) w roku szkolnym 2021/2022⁹, 133 uczniów (cztery klasy) w roku szkolnym 2022/2023 i 155 uczniów (pięć klas) w roku szkolnym 2023/2024.

(akta kontroli str. 66, 78, 121, 165, 205, 582, 695-697)

Opracowane w latach 2020-2023 przez dwóch nauczycieli Szkoły *Innowacje* były zatwierdzane i wdrażane uchwałami Rady Pedagogicznej Szkoły w sprawie wprowadzenia innowacji pedagogicznej¹⁰. Corocznie zakładano objęcie zajęciami w ramach *Innowacji* uczniów klas I-III Liceum (w przypadku chętnych uczniów klas IV przewidziano, że mogą oni brać udział w części zajęć, w tym wyjazdowych, zajęciach strzeleckich, sprawnościowych), wprowadzenie do tygodniowego planu nauczania trzech godzin dodatkowych (dwóch z Zajęć proobronnych¹¹ i jednej z EdB¹²) finansowanych przez organ prowadzący Szkołę, oparcie ich na podstawie programowej nauczania wychowania fizycznego (z rozszerzeniem umiejętności proobronnych) i edukacji dla bezpieczeństwa dla szkół ponadpodstawowych.

(akta kontroli str. 27-199)

Innowacje zawierały następujące elementy:

- wprowadzenie (ogólne założenia programu);
- miejsce wdrażania *Innowacji* (informacje m.in. o: czasie, trwaniu i zasięgu innowacji; założeniach programowych; rodzaju, zakresie, adresatach; motywach wprowadzenia *Innowacji*; źródle finansowania);
- ogólne cele programu (m.in. przygotowanie młodzieży do: kontynuowania nauki na uczelniach mundurowych, uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze obronnym i społecznym, świadomego i aktywnego uczestnictwa w działaniach związanych z obronnością kraju; kształtowanie odpowiednich postaw obywatelskich, zdobycie przez uczniów wiedzy i umiejętności niezbędnych do skutecznego i racjonalnego działania oraz współdziałania w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa, życia, zdrowia, mienia i środowiska);
- szczegółowe cele kształcenia i wychowania (wyszczególniono zagadnienia jakie uczniowie powinni znać, rozumieć i umieć);
- metody nauczania i formy pracy (m.in. zajęcia terenowe, praktyczne, ćwiczenia, współpraca z różnymi instytucjami i służbami);
- treści kształcenia (tematyka Zajęć proobronnych przewidywała w kl. I-III zajęcia związane z musztrą, pływaniem, lekkoatletyką, gimnastyką oraz samoobroną (elementy „Grom-Combat¹³), turystyką pieszą (tylko kl. II) i podstawami survivalu (tylko kl. III); w ramach EdB zaplanowane zostały zajęcia dotyczące m.in. szkolenia strzeleckiego – kl. I-III; międzynarodowego prawa humanitarnego, ochrony ludności w ramach powszechnej samoobrony, terenoznawstwa, wychowania obywatelskiego i wojskowego, sił zbrojnych oraz ich działania w strukturach międzynarodowych, podstaw prawa: drogowego, karnego i wykroczeń – kl. I; podstawowych zasad funkcjonowania policji, państwowej

⁸ Pozostałych 110 uczniów (po dwie klasy II i III) objętych było innowacjami zatwierdzonymi przez Radę Pedagogiczną Szkoły w 2018 r. i 2019 r., których program różnił się od analizowanego w ramach kontroli.

⁹ Pozostałych 63 uczniów (dwie klasy III) objętych było innowacją zatwierdzoną przez Radę Pedagogiczną Szkoły w 2019 r.

¹⁰ Przyjętych uchwałami Rady Pedagogicznej Szkoły nr: 21/2019/2020 z 10 marca 2020 r., 22/2020/2021 z 10 marca 2021 r., 36/2021/2022 z 4 kwietnia 2022 r. i 44/2022/2023 z 14 marca 2023 r.

¹¹ Po dwie godziny w klasach I-III (po 70 godzin rocznie, 210 godzin w cyklu nauczania).

¹² Po jednej godzinie w klasach I-III (po 35 godzin rocznie, 105 godzin w cyklu nauczania).

¹³ Podstawy i sposoby poruszania się w walce obronnej, pady i przewroty, techniki zadawania podstawowych uderzeń i kopnięć i obrony przed nimi – w klasie I; aktywowanie punktów wrażliwych na ciele człowieka, techniki obezwładniania przez wykonywanie rzutów i podcięć, uwalnianie się z uchwytów za ręce, elementy ubioru, tułowia, głowy i duszeń, walka w parterze, trzymanie dystansu do przeciwnika, zejście z linii ataku, uderzenia dłonią i pięścią – w klasie II; m.in. ćwiczenia doskonalące gibkość, zwinność, koordynację, pozycja – garda nóg, statyczna garda rąk – doskonalenie, uderzenia pięścią, kopnięcia kolanem, dźwignie nadgarstkowe, podcięcia i rzuty, sposoby obezwładniania i transportowania napastnika – w klasie III.

straży pożarnej oraz innych służb mundurowych i służ ochrony obywateli, zjawisk i procesów wpływających na bezpieczeństwo – kl. II; szkolenia medycznego (kurs pierwszej pomocy przedmedycznej) – kl. III);

- oczekiwane efekty i osiągnięcia w zakresie przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów oraz kształtowania ich postaw (np. *uczeń będzie czuł się współodpowiedzialny za bezpieczeństwo kraju, będzie wszechstronnie przygotowany do kontynuowania nauki na uczelniach mundurowych*);
- kontrola i ocena osiągnięć uczniów (m.in. przedmiotem oceny ucznia miały być: posiadane wiadomości, różne przejawy aktywności na zajęciach, sprawne wykonywanie ćwiczeń i zadań, umiejętność gromadzenia informacji i wykorzystywania różnych źródeł, umiejętność komunikacji interpersonalnej);
- ewaluacja programu *Innowacji* (miernikiem miał być udział uczniów w turniejach i olimpiadach oraz wyniki badania opinii uczniów i ich rodziców o przydatności wdrożenia *Innowacji*).

Załącznikiem do uchwał w sprawie wprowadzenia innowacji pedagogicznej był *arkusz informacyjny wdrażania innowacji pedagogicznej* zawierający informacje dotyczące: szkoły (m.in. dane adresowe, imię i nazwisko dyrektora Szkoły, typ szkoły, w której będzie wprowadzana innowacja); autorów innowacji; koncepcji opracowania innowacyjnego (rodzaj innowacji – innowacja programowo-metodyczna); zasad innowacji (m.in. beneficjenci innowacji, zajęcia edukacyjne objęte innowacją, inne obszary pracy szkoły objęte innowacją, czas trwania innowacji, przewidywana liczba godzin przeznaczona na realizację innowacji w poszczególnych klasach, motywy podjęcia działalności innowacyjnej, przewidywane efekty/korzyści wdrożenia innowacji, formy i metody ewaluacji, finansowanie innowacji). Innowacje nie zostały sporządzone rzetelnie, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Poza kwestiami dotyczącymi okresu wdrażania *Innowacji*, nie ulegały one modyfikacjom w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 27-199)

W rozdziale VI¹⁴ (w tabelach określających roczny przydział godzin na poszczególne treści z EdB i Zajęć proobronnych) *Innowacji*:

- w przypadku klas: II – łączna liczba godzin zajęć *EdB* wynosiła 33 godziny, tj. była o dwie godziny¹⁵ mniejsza od założonych w ramach *Innowacji* i III – łączna liczba godzin Zajęć proobronnych wynosiła 69 godzin, tj. była o jedną godzinę¹⁶ mniejsza od założonych w ramach *Innowacji*;
- wystąpiły rozbieżności¹⁷ w liczbie godzin przeznaczonych na poszczególne tematy z: *EdB* – w ramach bloków tematycznych: *Terenoznawstwo* (w klasie I), *Szkolenie strzeleckie* (w klasie II); *Zajęć proobronnych* – w ramach bloków tematycznych: *Lekka-atletyka* (w klasie I), *Gimnastyka* (w klasach I i II), *Samoobrona: elementy „Grom-Combat”* (w klasach I-III).

Dyrektor oraz autorzy *Innowacji* wyjaśnili, że ww. rozbieżności wynikały z błędów redakcyjnych/matematycznych.

(akta kontroli str. 50-55, 59-62, 97-102, 106-109, 139-144, 148-151, 184-189, 193-196, 742, 745, 807-808, 812, 822, 824)

Ponadto w zatwierdzonej 10 marca 2020 roku¹⁸ *Innowacji* omyłkowo¹⁹ podano, że będzie ona realizowana w latach 2019-2023, mimo że zgodnie z uchwałą Rady

¹⁴ Treści kształcenia.

¹⁵ Brak godziny (lp.) 11 i 12 w *Innowacji*.

¹⁶ Brak godziny (lp.) 69 w *Innowacji*.

¹⁷ Pomiedzy podaną łączną liczbą godzin, a wynikającą z zsumowania lub przypisanych godzin wyrażonych kolejnymi liczbami porządkowymi.

¹⁸ Uchwałą nr 21/2019/2020 Rady Pedagogicznej Szkoły.

¹⁹ Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora oraz autorów *Innowacji*.

Pedagogicznej Szkoły działalność innowacyjna miała zostać wdrożona z dniem 1 września 2020 r. i zakończyć się z końcem roku szkolnego 2023/2024.

(akta kontroli str. 37, 39, 743, 745, 808, 813, 822, 824)

W części dokumentacji dotyczącej Liceum (m.in. w protokołach Rady Pedagogicznej Szkoły, w arkuszach ocen, na świadectwach, ulotce zamieszczonej na stronie internetowej Szkoły²⁰) posługiwano się nazwami: *Liceum Służb Mundurowych* i/lub *Klasa Służb Mundurowych*, mimo że takiej nazwy nie przewidywał statut Liceum. Dyrektor wyjaśniła: *W arkuszach ocen i na świadectwach szkolnych nazwa Liceum Służb Mundurowych używana była tylko w nazwie Innowacji. Na świadectwie lub arkuszu ocen w miejscu określającym typ szkoły jest zapis Liceum Ogólnokształcące czyli tak jak w statucie szkoły. W protokołach rady pedagogicznej używa się nazwy określającej liceum dodając służb mundurowych jako skrótu myślowego pomijając słowo z „innowacją” tak jak określa się często inne klasy literą lub skrótem, np. Technikum logistyczne – TL. Nazwa dotycząca kierunku kształcenia Liceum Służb Mundurowych została zamieszczona w ulotce, ponieważ w tej formie oddaje w pełni charakter tego kierunku. Ulotka jako element informacyjny skierowany do uczniów klas ósmych, zawierający nazwę Liceum Służb Mundurowych jest dla odbiorców bardzo czytelny. Nazwa ta pojawiła się w codziennym obiegu potocznym wiele lat temu i stała się elementem rozpoznawalnym i adekwatnym do wyżej wymienionego kierunku.*

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe²¹ nazwę szkoły określa jej statut.

(akta kontroli str. 201, 205, 311, 318, 331, 337, 345, 352, 368, 383, 407, 663, 670, 676, 684, 861, 885, 890, 890, 893, 897, 902, 912, 1116, 1119)

Dyrektor występowała do organu prowadzącego Szkołę o przyznanie dodatkowych godzin dydaktycznych na realizację *Innowacji* w latach szkolnych objętych kontrolą i każdorazowo taką zgodę uzyskała.

(akta kontroli str. 368-369, 382-383, 394-395, 406-407)

W latach szkolnych objętych kontrolą *Innowacje* zostały wdrożone na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Rodziców, tj. zgodnie z statutem Szkoły i Liceum²² (odpowiednio § 92 i § 77)²³.

(akta kontroli str. 217, 597, 764-767, 810, 815, 972-978)

W *Innowacji* przewidziano współpracę z różnymi instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami lokalnymi (m.in. z policją, strażą pożarną, instytucjami związanymi z zapewnieniem bezpieczeństwa obywatelskiego i społecznego w środowisku lokalnym). Dyrektor podpisała:

- 2 marca 2016 r. *Akt przyjęcia patronatu nad klasami Liceum Służb Mundurowych w Zespole Szkół nr 1 w Opatowie* z Fundacją GROM COMBAT; patronat dotyczył udostępnienia logotypu tej fundacji do wykorzystania w materiałach informacyjnych związanych z działaniem Liceum oraz możliwości udziału uczniów Liceum w szkoleniach, imprezach i przedsięwzięciach fundacji;
- 15 marca 2016 r. list intencyjny z Wojskową Komendą Uzupelnień (dalej: WKU) w Sandomierzu w zakresie promocji ochotniczych form służby wojskowej; WKU zadeklarowało: przekazywanie aktualnych materiałów informacyjnych związanych z rekrutacją i naborem kandydatów do ochotniczych form służby wojskowej, przeprowadzanie na terenie Szkoły spotkań informacyjnych na temat

²⁰ https://www.opatow.szkoła.pl/images/KIERUNKI_KSZTA/2023/liceum_mundurowe.pdf

²¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm.

²² Przyjętym uchwałą nr 12/2019/2020 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie z dnia 28 listopada 2019 roku w sprawie uchwalenia Statutu Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie (w tym Liceum Ogólnokształcącego, Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych, Technikum i Branżowej Szkoły I stopnia), ze zm.

²³ W związku ze zmianą ww. statutów, od 31 stycznia 2024 r. opinia Rady Rodziców nie jest wymagana.

- zasad i możliwości pełnienia ww. służby, organizowanie na terenie Szkoły punktów informacyjnych dotyczących ochotniczych form służby wojskowej;
- 27 grudnia 2018 r. porozumienia o zawarciu współpracy z Komendą Powiatową Policji i Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Opatowie w zakresie edukacji na rzecz bezpieczeństwa publicznego w licealnej klasie mundurowej; w porozumieniach wskazano, że współpraca polegać będzie na merytorycznej i praktycznej wymianie edukacyjnej w realizacji celów dydaktycznych przedmiotu EdB; zawarto w nich propozycje tematów do realizacji przez przedstawicieli ww. komend (m.in. podstawowe zasady funkcjonowania policji i państwowej straży pożarnej w Polsce);
 - 29 października 2020 r. porozumienie o współpracy z WKU w Sandomierzu²⁴; w porozumieniu WKU zobowiązało się m.in. do udzielania wsparcia merytorycznego i logistycznego dla przedsięwzięć Szkoły, zapraszania kadry kierowniczej Szkoły do udziału w ważnych wydarzeniach rocznicowo-historycznych, szkoleniowo-wychowawczych oraz promocyjno-rekreacyjnych, organizacji wspólnych przedsięwzięć kulturalno-oświatowych i sportowo-rekreacyjnych, wymiany doświadczeń z zakresu wychowania i edukacji w zakresie obronności państwa; w porozumieniu podano, że m.in. nie miało ono powodować skutków finansowych dla stron, a Wojskowy Komendant Uzupelnień w Sandomierzu nie ponosi odpowiedzialności cywilnej i innej za zdarzenia, które wystąpią podczas lub w związku z jego realizacją;
 - 22 września 2022 r. i 12 września 2023 r. porozumienie o nawiązaniu współpracy w ramach realizacji projektu „MY, MŁODE POKOLENIE – TOBIE OJCZYZNO!!! Szkolenie proobronne dla uczniów świętokrzyskich placówek oświatowych” dofinansowanego ze środków Ministerstwa Obrony Narodowej ze Stowarzyszeniem Aktywności Zawodowej „PASSA” w Kielcach; projekt zakłada m.in. organizację specjalistycznych szkoleń proobronnych dla uczniów świętokrzyskich placówek oświatowych; w ramach projektu miały być przeprowadzone bezpłatne szkolenia i inne przedsięwzięcia edukacyjne dla uczniów.

(akta kontroli str. 7-26, 44-45, 91-92, 133-134, 178-179)

Corocznie, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną Szkoły programów nauczania na lata szkolne objęte kontrolą, *Innowacje* (w tym zawarte w nich m.in. treści kształcenia z Zajęć proobronnych i EdB) zostały włączone do szkolnych zestawów programów nauczania na ww. lata szkolne. W tym okresie dla zajęć EdB i Zajęć proobronnych w ramach *Innowacji* nie określono podręcznika lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych do realizacji tych przedmiotów.

(akta kontroli str. 275-304, 357-361)

Analiza porównawcza tematyki szkolenia wojskowego dla szkół prowadzących oddziały przygotowania wojskowego²⁵ z zakresem *Innowacji* wykazała, że:

- spośród 20 zagadnień (ujętych w ramach czterech bloków tematycznych²⁶) przewidzianych w programie Szkolenia, w ramach *Innowacji* przewidziano realizację ośmiu zagadnień²⁷ (40%, w ramach trzech bloków tematycznych);

²⁴ Przekształconą w Wojskowe Centrum Rekrutacji zgodnie z art. 777 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 ustawy z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248).

²⁵ Program szkolenia realizowany w oddziale przygotowania wojskowego określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego (Dz. U. poz. 977); dalej: program Szkolenia.

²⁶ [1] Podstawy wychowania obywatelskiego i wojskowego, [2] Szkolenie bojowe, [3] Szkolenie logistyczne i [4] Szkolenie prawne.

²⁷ Za wyjątkiem następujących zagadnień: Profilaktyka i dyscyplina wojskowa – w ramach bloku tematycznego Podstawy wychowania obywatelskiego i wojskowego; Rozpoznanie wojskowe, Szkolenie inżynierjno-saperskie, Obrona przed bronią masowego rażenia, Powszechna obrona przeciwlotnicza, Łączność, Ochrona i obrona

- zaplanowana w *Innowacji* liczba godzin praktycznego szkolenia w zakresie: regulaminów wojskowych i musztry – była 4,5-krotnie (54 godz.) większa niż w programie Szkolenia (12 godz.), taktyki – była o 60% (14 godz.) mniejsza niż w ww. programie (35 godz.), szkolenia strzeleckiego – była o ponad 60% (10 godz.) mniejsza niż w programie (27 godz.), terenoznawstwa – była czterokrotnie (dwie godz.) mniejsza niż w programie (osiem godz.), wychowania fizycznego – była ponad 7-krotnie (43 godz.) większa niż w programie (sześć godz.), szkolenia medycznego – była o 18,2% (13 godz.) większa niż w programie (11 godz.);
- zaplanowana w *Innowacji* liczba godzin teoretycznego szkolenia w zakresie: regulaminów wojskowych i musztry – była o połowę (jedna godz.) mniejsza niż w programie Szkolenia (dwie godz.), kształcenia obywatelskiego – była o 40% (trzy godz.) mniejsza niż w programie (pięć godz.), szkolenia strzeleckiego – była o 25% (trzy godziny) mniejsza niż w programie (cztery godz.), terenoznawstwa – była 2,5-krotnie (pięć godz.) większa niż w programie (dwie godz.), szkolenia medycznego – była blisko trzykrotnie (11 godzin) większa niż w programie (cztery godz.), szkolenia prawnego – była dwukrotnie (osiem godz.) wyższa niż w programie (cztery godz.).

Podsumowując można wskazać, że wymiar zajęć praktycznych przewidziany w ramach *Innowacji* (poza zajęciami z musztry, szkoleniem medycznym i zajęciami z wychowania fizycznego) był niższy niż w programie Szkolenia

(akta kontroli str. 826)

Odnosząc się do przesłanek jakimi autorzy *Innowacji* kierowali określając zakres (wybór zagadnień) i liczbę godzin na poszczególne zagadnienia w ramach *Innowacji* wyjaśnili oni, że w czasie tworzenia ww. programu nie funkcjonowały jeszcze klasy mundurowe z programem opracowanym przez MON, w związku z czym nie mogli się odnieść do ich programu. Dodali, że dobierając zagadnienia tematyczne dla prowadzonych przez nich zajęć kierowali się: (...) *potrzebą szerszego zaznajomienia młodzieży z tematyką nie tylko wojskową, lecz także tematyką odnoszącą się do wszystkich służb mundurowych i medycznych.* (...) (nauczyciel EdB) i (...) *poziomem sprawności fizycznej uczniów, posiadanymi przez mnie kwalifikacjami, wiedzą i umiejętnościami oraz zainteresowaniami i potrzebami młodzieży* (nauczyciel Zajęć proobronnych).

(akta kontroli str. 936, 940, 944-945, 949)

W kwestii korelacji międzyprzedmiotowej treści zajęć z *Innowacji* z podstawą kształcenia ogólnego autorzy *Innowacji* wyjaśnili, że podczas jej realizacji promowali podejście interdyscyplinarne starając się łączyć treści nauczania z prowadzonych przez nich zajęć z innymi przedmiotami (np. biologią, geografią, wiedzą o społeczeństwie, historią). Nadmienili, że prowadzone przez nich zajęcia były m.in. rozwinięciem treści realizowanych podczas zajęć z odpowiednio wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 926-933)

Zarządzeniem Dyrektora corocznie zatwierdzane były regulaminy rekrutacji do Szkoły na lata szkolne 2020/2021-2023/2024.

(akta kontroli str. 313, 326, 340, 355)

Zasady rekrutacji określone w regulaminach rekrutacji – w zakresie kandydatów do Liceum – były zgodne z określonymi w art. 134 ust. 1 pkt 1 i ust. 2-4 ustawy Prawo oświatowe.

(akta kontroli str. 305-356)

obiektów – w ramach bloku tematycznego Szkolenie bojowe; Budowa i eksploatacja uzbrojenia i sprzętu wojskowego, Zabezpieczenie logistyczne, Ochrona Środowiska, Profilaktyka pożarowa i BHP – w ramach bloku tematycznego Szkolenie logistyczne; Ochrona informacji niejawnych – w ramach bloku tematycznego Szkolenie prawne.

Ustalonymi w regulaminach rekrutacji kryteriami postępowania rekrutacyjnego były: liczba punktów możliwych do uzyskania za wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej oceny z języka polskiego, matematyki i dwóch wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych (język obcy nowożytny oraz wiedza o społeczeństwie – w przypadku kandydatów do Liceum), osiągnięcia ucznia (ukończenie szkoły podstawowej z wyróżnieniem, szczególne osiągnięcia ucznia wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, liczba punktów możliwych do uzyskania za wyniki egzaminu ósmoklasisty zawarte w zaświadczeniu o szczegółowych wynikach egzaminu). W regulaminach tych nie wskazano, który z języków obcych nowożytnych ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej podlega punktowaniu, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 309-310, 313, 321-322, 326, 334-335, 340, 349-350, 355)

W postępowaniach rekrutacyjnych do Szkoły na lata szkolne objęte kontrolą:

- sposób przeliczania na punkty wyników egzaminu ósmoklasisty²⁸ oraz oceny z języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego (w przypadku osób zwolnionych z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty) wymienionych na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej był zgodny z odpowiednio § 12 ust. 1 i § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów²⁹ (dotyczy naboru na rok szkolny 2020/2021 i 2021/2022), § 11bab ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19³⁰ (dotyczy naboru na rok szkolny 2022/2023) oraz § 3 i § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów³¹ (dotyczy naboru na rok szkolny 2023/2024);
- sposób przeliczania na punkty ocen z zajęć edukacyjnych (języka polskiego, matematyki oraz dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustalonych przez Dyrektora), wymienionych odpowiednio na świadectwie ukończenia szkoły (dotyczy naboru na lata szkolne 2020/2021-2023/2024); liczba przyznanych punktów za świadectwo ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem (dotyczy naboru na lata szkolne 2020/2021-2023/2024); liczba przyznanych punktów za uzyskanie w zawodach wiedzy będących: konkursem o zasięgu ponadwojewódzkim organizowanym przez kuratorów oświaty, konkursem międzynarodowym lub ogólnopolskim albo turniejem o zasięgu ogólnopolskim, konkursem wojewódzkim organizowanym przez kuratora oświaty oraz konkursem albo turniejem, o zasięgu ponadwojewódzkim lub wojewódzkim (dotyczy naboru za lata szkolne 2020/2021-2022/2023); liczba przyznanych punktów za uzyskanie w zawodach wiedzy będących: konkursem o zasięgu ponadwojewódzkim organizowanym przez kuratorów oświaty, konkursem o zasięgu wojewódzkim organizowanym przez kuratora oświaty (dotyczy naboru na rok szkolny 2023/2024); liczba przyznanych punktów za uzyskanie wysokiego miejsca w innych zawodach wiedzy, artystycznych lub sportowych, organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły, na szczeblu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim i powiatowym (dotyczy naboru na rok szkolny 2020/2021-2022/2023); przyznanie punktów za więcej niż jedno

²⁸ Z języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego.

²⁹ Dz. U. poz. 1737; uchylone z dniem 10 grudnia 2022 r.; dalej: rozporządzenie z 2019 r. w sprawie naboru.

³⁰ Dz. U. poz. 493, ze zm.

³¹ Dz. U. poz. 2431, ze zm.; dalej: rozporządzenie z 2022 r. w sprawie naboru.

szczególne osiągnięcie z takich samych zawodów wiedzy, artystycznych i sportowych, na tym samym szczeblu oraz z tego samego zakresu, wymienionych na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej (dotyczy naboru na lata szkolne 2020/2021-2023/2024); sposób przeliczania na punkty kryterium za osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, w tym na rzecz środowiska szkolnego, w szczególności w formie wolontariatu (dotyczy naboru na lata szkolne 2020/2021-2023/2024) – były zgodne z § 4, § 5, § 6 ust. 1 pkt 1-5 i ust. 2 oraz § 7 rozporządzenia z 2019 r. w sprawie naboru oraz § 4, § 5, § 6 ust. 1 pkt 1 i 3 i ust. 2 oraz § 7 rozporządzenia z 2022 r. w sprawie naboru.

(akta kontroli str. 305-356)

W regulaminie rekrutacji na rok szkolny 2023/2024:

- w przypadku przeliczenia na punkty za uzyskanie sukcesów w zawodach wiedzy będących konkursem o zasięgu międzynarodowym albo ogólnopolskim oraz o zasięgu ponadwojewódzkim lub wojewódzkim, błędnie przywołane zostały uchylone z dniem 10 grudnia 2022 r. treści § 6 ust. 1 pkt 2 i 4 rozporządzenia z 2019 r. w sprawie naboru zamiast obowiązujących przepisów § 6 ust. 1 pkt 2 i 4 rozporządzenia z 2022 r. w sprawie naboru;
- błędnie została przywołana wstępna treść uchylonego przepisu § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia z 2019 r. w sprawie naboru (w którym mowa o uzyskaniu wysokiego miejsca w innych zawodach wiedzy niż wymienione, artystycznych lub sportowych, organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły) zamiast obowiązującego § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia z 2022 r. stanowiącego o uzyskaniu wysokiego miejsca nagrodzonego lub uhonorowanego zwycięskim tytułem w innych zawodach wiedzy niż wymienione, artystycznych i sportowych, organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły.

Dyrektor wyjaśniła, że odwołanie się do uchylonych przepisów było wynikiem pomyłki.

(akta kontroli str. 342, 347-348, 355-356, 699-700, 702)

W każdym regulaminie rekrutacji na lata szkolne objęte kontrolą przywołano przepis art. 134 ust. 2 Prawa oświatowego, określający kryteria brane pod uwagę na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego w przypadku większej liczby kandydatów do Szkoły niż liczba wolnych miejsc.

(akta kontroli str. 310, 322-323, 335-336, 350)

Jednym z dokumentów wymaganym ww. regulaminami rekrutacji od kandydatów do Liceum było zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach sportowych, wydane przez lekarza rodzinnego. Dyrektor wyjaśniła: (...) *Informacja o dostarczeniu zaświadczenia miała charakter dobrowolny i nie miała żadnego wpływu na wyniki rekrutacji do szkoły. W latach poprzednich zdarzyła się sytuacja, w której rodzice zataili podczas składania dokumentów poważną chorobę serca swojego dziecka, co mogło skutkować poważnym zagrożeniem zdrowia. Większy wysiłek fizyczny oraz wyjazdy na zajęcia terenowe mogą spowodować u intensywnie ćwiczącej młodzieży nasilenie dysfunkcji zdrowotnych. Prośba o dostarczenie zaświadczenia o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach sportowych ma wyłącznie charakter profilaktyczny i sugestię konsultacji z lekarzem pierwszego kontaktu. W żadnym z regulaminów rekrutacji nie wskazano ograniczenia w naborze do Liceum, w tym nie wskazano, że zły stan zdrowia może uniemożliwić realizację zajęć z Innowacji.*

(akta kontroli str. 306, 311, 318, 324, 331, 337, 345, 352, 808, 813, 857-860)

W ramach rekrutacji do Liceum na lata szkolne 2020/2021-2023/2024 nie były przeprowadzane sprawdziany uzdolnień kierunkowych, tj. sprawdziany sprawnościowe, o którym mowa w art. 134 ust. 2 pkt 5 Prawa oświatowego. Dyrektor

wyjaśniła, że założeniem naszej innowacji jest ogólna dostępność, brak wykluczenia młodzieży, rozwijanie ich zainteresowań oraz założenie, że ewentualne niedobory w dziedzinie motoryki zostaną poprawione w trakcie realizacji innowacji.

(akta kontroli str. 810, 814)

Na stronie internetowej Szkoły udostępniony był objęty szczegółową analizą regulamin rekrutacji na rok szkolny 2023/2024.

(akta kontroli str. 857-860)

W zamieszczonej na stronie internetowej Szkoły³² ulotce wskazano, że po ukończeniu Liceum uzyskuje się m.in. certyfikat pomocy przedmedycznej, certyfikat ukończenia Zajęć Innowacyjnych dla Liceum Służb Mundurowych, mimo że takich certyfikatów nie wydawano w okresie objętym kontrolą. Dyrektor wyjaśniła, że (...) *informacje dotyczące certyfikatów zostały zamieszczone przez pomyłkę jako powielenie informacji zamieszczonych na starych, nieaktualnych ulotkach. Zaznaczyć należy, że ulotka ma jedynie w sposób ogólny zapoznać ucznia z działaniami szkoły, a szczegółowe informacje udzielane są podczas składania dokumentów oraz na spotkaniu organizacyjnym.* Ponadto w ww. ulotce podano, że Szkoła oferuje kompleks fitness połączony z siłownią, strzelnicą, choć Szkoła nie posiadała strzelnicy (zwłaszcza połączonej z kompleksem fitness). Dyrektor wyjaśniła, że szkoła posiada kompleks fitness połączony z siłownią, natomiast w przypadku strzelnicy nastąpił błąd w zapisie (szkoła posiada strzelnicę wirtualną).

(akta kontroli str. 843-853, 861, 966, 968)

Analiza dokumentacji procesu rekrutacji 55 kandydatów do Liceum na rok szkolny 2023/2024 wykazała, że:

- wszyscy kandydaci zostali przyjęci do Liceum,
- powołana przez Dyrektora komisja rekrutacyjna nierzetelnie przeliczyła na punkty wyniki egzaminu ósmoklasisty i oceny ze świadectwa końcowego 22 uczniów z 55 objętych szczegółowym badaniem, tj. w arkuszu przeliczania punktów (upubliczniana lista osób przyjętych nie zawierała informacji o liczbie punktów) pięciu uczniom nie naliczono lub niewłaściwie przeliczono punkty, a innym 17 zaniżono łączną liczbę punktów za poszczególne kryteria, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 342-356, 680-694, 738-740)

Struktura osiągnięć edukacyjnych i ocen zachowania 34, 39, 54 i 58 uczniów przyjętych do Liceum w latach szkolnych odpowiednio 2020/2021-2023/2024 (I semestr) na poprzednim etapie edukacyjnym (w szkole podstawowej) kształtowała się następująco³³:

- z wychowania fizycznego ocenę: celującą miało odpowiednio 13 (38,2%), 14 (35,9%), 23 (42,6%) i 31 (53,5%) uczniów; bardzo dobrą – odpowiednio 17 (50%), 24 (61,5%), 25 (46,3%) i 25 (43,1%); dobrą i dostateczną – odpowiednio czterech (11,8%), jeden (2,6%), sześciu (11,1%) i dwóch (3,4%);
- wynik z egzaminu ósmoklasisty w przedziale: 80-100% nie uzyskał żaden w roku szkolnym 2020/2021, w kolejnych latach uzyskało odpowiednio dwóch (5,1%), trzech (5,6%) i czterech (6,9%); 60-79% – odpowiednio sześciu (17,6%), ośmiu (20,5%), 12 (22,2%) i 17 (29,3%); 40-59% – odpowiednio 14 (41,2%), 19 (48,7%), 23 (42,6%) i 18 (31%); niższy – odpowiednio 14 (41,2%), 10 (25,7%), 16 (29,6%) i 19 (32,8%);
- ocenę zachowania: wzorową i bardzo dobrą miało odpowiednio 29 (85,3%), 32 (82,1%), 43 (79,6%) i 48 (82,8%); dobrą i poprawną – odpowiednio pięciu (14,7%), siedmiu (17,9%), 11 – 20,4% i 10 (17,2%).

³² https://www.opatow.szkoła.pl/images/KIERUNKI_KSZTA/2023/liceum_mundurowe.pdf (data dostępu:

³³ Uczniowie przyjęci do końca pierwszej klasy (dotyczy lat szkolnych 2020/2021-2022/2023) i na koniec I semestru roku szkolnego 2023/2024.

(akta kontroli str. 720)

W ramowych planach nauczania oraz w arkuszu organizacji Szkoły na lata szkolne 2020/2021-2023/2024 dla klas Liceum³⁴ zaplanowano prawidłową liczbę godzin zajęć³⁵, tj. zapewniono realizację podstawy programowej szkolnictwa ogólnego i wymiar godzin zajęć wynikający z *Innowacji*.

(akta kontroli str. 362-367, 373-377, 384-389, 396-401, 763, 772-776)

Zajęcia objęte *Innowacją* były wdrożone jako zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów. W ww. ramowych planach nauczania godziny na te zajęcia nie były ujęte w ramach godzin do dyspozycji dyrektora, choć zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, ramowy plan nauczania określa tygodniowy wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły przeznaczonych na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów. Dyrektor wyjaśniła: *Innowacja pedagogiczna realizowana w Liceum zakłada 3 godziny lekcyjne tygodniowo (2 godz. przewidziane na WF – zajęcia proobronne i 1 godz. na EDB). Liczba godzin dyrektorskich w Liceum wynosi 1 godz. tygodniowo. W związku ze zbyt małym wymiarem godzin dyrektorskich realizacja innowacji nie byłaby możliwa. Organ prowadzący na podstawie rozporządzenia MEN w sprawie Ramowych planów nauczania dla publicznych szkół § 3 ust. 1 co roku udziela zgody na 3 dodatkowe godziny dla każdego oddziału na realizację innowacji pedagogicznej Liceum służb mundurowych.*

(akta kontroli str. 829-830, 832)

W Szkole nie zaplanowano innych zajęć (przeznaczając na te zajęcia godziny w ujęciu rocznym), o których informowano uczniów w trakcie naboru, wskazując możliwość uzyskania dodatkowych umiejętności obronnych.

(akta kontroli str. 966, 968)

Statut Szkoły i Liceum zawierał m.in. organizację szkoły oraz szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów, tj. elementy wymagane art. 98 ust. 1 pkt 6 i 8 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 200-201, 214-225, 237-255, 262, 972-978)

Zgodnie ze Statutem Szkoły i Liceum (odpowiednio § 75 pkt 6 i § 65 pkt 5) jedną z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej Szkoły i Liceum są zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów³⁶. Dyrektor oraz autorzy *Innowacji* wyjaśnili, że taką formą działalności dydaktyczno-wychowawczej były zajęcia realizowane w ramach *Innowacji*, które nie podlegają ocenie.

(akta kontroli str. 215, 595, 743, 745, 811, 815, 822, 825)

Statut Szkoły i Liceum zawierał zapisy dotyczące oceniania wewnątrzszkolnego, wymagane art. 44b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³⁷.

(akta kontroli str. 237-256, 620-650)

W Statucie Szkoły i Liceum (odpowiednio § 199 i § 170) wskazano m.in., że: uczniowie Liceum mają obowiązek dwa razy w tygodniu, w wyznaczonym dniu, przychodzić na zajęcia edukacyjne w ustalonym stroju w formie munduru. Dyrektor wyjaśniła: *Uczniowie Liceum zgodnie ze Statutem Szkoły i Liceum przychodzą dwa razy w tygodniu w mundurze. W roku szkolnym 2023/2024 jest to wtorek i czwartek. Organizacja pracy szkoły oraz plan zajęć z innowacji warunkuje, które dni będą dniami mundurowymi w danym roku szkolnym. Na początku każdego roku szkolnego autorzy*

³⁴ Dotyczy klas, które rozpoczęły naukę od roku szkolnego 2020/2021.

³⁵ Zgodnie z zał. nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 r. poz. 80).

³⁶ Zgodnie z art. 109 ust. 1 pkt 6 Prawa oświatowego.

³⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, ze zm.

innowacji ustalają z uczniami wybrane dni, nie regulujemy tego odrębnym dokumentem. W Szkole nie został opracowany regulamin mundurowy. W kwestii wyboru ubioru mundurowego obowiązującego w Liceum w latach szkolnych objętych kontrolą Dyrektor wyjaśniła: W związku z nawiązaniem współpracy z Fundacją GROM COMBAT i były operatorami JW GROM, po rozmowach z prezesem Fundacji (...) została podjęta decyzja o wprowadzeniu takiego wzoru umundurowania, który będzie nawiązywał swą stylistyką do mundurów noszonych przez żołnierzy GROM-u. Dodatkowo chcieliśmy, aby nasza młodzież wyróżniała się w środowisku lokalnym i była odróżniana od klas mundurowych prowadzonych przez inną szkołę (Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach z siedzibą w Opatowie). Od 2013 roku uczniowie klas Liceum Ogólnokształcącego naszej szkoły noszą mundury utrzymane w przyjętym kamuflażu, a ponieważ są bardzo aktywni w środowisku, to przez taki mundur, rozpoznawalni i identyfikowani z naszą szkołą.

(akta kontroli str. 234, 617, 830, 832, 1116, 1119)

Odnosząc się do nieoceniania zajęć z Innowacji Dyrektor wyjaśniła: w latach objętych kontrolą nie oceniano zajęć z innowacji pedagogicznej, ponieważ zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty oceniani podlegają tylko obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne. W rozumieniu przepisów Prawo oświatowe zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów są w grupie zajęć, których osiągnięcia uczniów nie podlegają ocenie. Innowacja pedagogiczna realizowana w Liceum służb mundurowych zakłada rozwijanie zainteresowań uczniów służbami mundurowymi i rozwijanie predyspozycji/uzdolnień uczniów w dziedzinie motoryki. Kontrola osiągnięć edukacyjnych uczniów nie zakładała presji ocen. Nauczyciel wskazuje, podpowiada uczniowi, nad czym powinien popracować, jakie umiejętności rozwinąć oraz w jaki sposób ma to zrobić. Uczeń otrzymuje więc od nauczyciela wskazówki do dalszej pracy, ale także informację o postępach, które poczynił. (...).

(akta kontroli str. 811, 815)

Odnosząc się do nieoceniania zajęć EdB w ramach Innowacji nauczyciel EdB wyjaśnił: zapis odnoszący się do oceniania uczniów z innowacji nie powinien mieć miejsca w rozumieniu oceny uczniów tak jak z innych przedmiotów. (...) Natomiast szeroko rozumiana ocena to podsumowanie konkretnych zajęć, omówienie ewentualnych występujących trudności poszczególnych uczniów i zespołu jako całości, wyciąganie wniosków co warto poprawić i nad czym popracować by efekty pracy ucznia i nauczyciela były lepsze.

(akta kontroli str. 822, 825)

Odnosząc się do nieoceniania Zajęć proobronnych w ramach Innowacji nauczyciel tych zajęć wyjaśnił: nie stosowałem kontroli osiągnięć uczniów w rozumieniu wystawiania ocen, ponieważ zapis o ocenianiu uczniów na zajęciach nie powinien znaleźć się w innowacji i przez przeoczenie nie został usunięty.

(akta kontroli str. 743, 745)

W latach szkolnych objętych kontrolą w Szkole/Liceum nie obowiązywały (np. w formie wewnętrznego regulaminu) zasady oceniania uczniów zajęć z Innowacji. Nie były wydawane certyfikaty (zaświadczenia) ukończenia klasy mundurowej /ukończenia zajęć innowacyjnych.

(akta kontroli str. 872)

Odnosząc się do wpływu udziału uczniów Liceum w zajęciach z Innowacji na ich ocenę zachowania Dyrektor wyjaśniła: W ramach realizowanej innowacji często podejmowane są działania, które pokrywają się z kryteriami oceniania zachowania jak np. właściwe postawy uczniów względem kolegów i koleżanek, udział w uroczystościach o charakterze patriotycznym, kultura osobista podczas zajęć, okazywanie szacunku innym, dbałość o honor i tradycje szkoły.

(akta kontroli str. 966, 968)

W latach szkolnych 2020/2021-2021/2022 Szkoła zapewniła uczniom m.in. Liceum (z ich składek) ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków podczas zajęć oraz dojazdu na zajęcia i powrotu z zajęć. Odnośnie roku szkolnego 2022/2023 Dyrektor wyjaśniła: (...) w związku z Komunikatem MEN w sprawie ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej, szkoła pozostawiła decyzję o ubezpieczeniu rodzicom. Dyrektor szkoły zdecydował jednak, że każdorazowo ze składek uczniowskich należy ubezpieczać wyjazdy młodzieży na zajęcia dodatkowe związane z realizacją innowacji. Dodała, że: W roku szkolnym 2023/2024 rodzice uczniów Liceum Ogólnokształcącego (klas służb mundurowych) postanowili ubezpieczyć swoje dzieci ubezpieczeniem zbiorowym.

(akta kontroli str. 698, 701, 703-710)

W celu zapewnienia wyposażenia do realizacji zajęć z Innowacji w roku szkolnym 2022/2023 została zakupiona w ramach projektu, współfinansowanego przez Ministerstwo Obrony Narodowej, strzelnica wirtualna zainstalowana w pracowni EdB. Dyrektor wyjaśniła: w Zespole Szkół nr 1 w Opatowie w 2019 roku zakończono projekt rozbudowy, remontu, wyposażenia bloku sportowego, oddania boiska zewnętrznego, siłowni wewnętrznej oraz street workout. W związku z dofinansowaniem na łączną kwotę 3 227,04 PLN części sportowej ZS nr 1 nie istniała potrzeba dofinansowania przedmiotu wychowanie fizyczne realizowanego w ramach innowacji pedagogicznej w latach szkolnych objętych kontrolą.

(akta kontroli str. 698, 701-702)

Odnosząc się do sfinansowania zakupu pakietu mundurowego przez Szkołę i/lub przez organ prowadzący, Dyrektor wyjaśniła: Szkoła ani organ prowadzący nie posiadają środków finansowych umożliwiających pokrycie kosztów umundurowania uczniów klas Liceum (...). Podczas rekrutacji, w trakcie składania wymaganych dokumentów do LO w Zespole Szkół nr 1, rodzice są informowani o tym, że do nich będzie należeć sfinansowanie umundurowania.

(akta kontroli str. 698, 701)

W ocenie NIK obowiązek noszenia stroju mundurowego zawarty w statucie Szkoły w zestawieniu z niezapewnieniem przez Szkołę ww. ubioru bez angażowania środków własnych rodziców uczniów, należy uznać za nierealizowanie zasady bezpłatności nauczania wynikającej z art. 14 ust. 1 pkt 1 Prawa oświatowego.

Szkoła nie finansowała dojazdu na zajęcia i powrotu z zajęć do miejsc realizacji szkoleń praktycznych, jeżeli te znajdowały się w innej miejscowości niż Szkoła. Dyrektor wyjaśniła, że Szkoła nie posiada środków finansowych na taki cel. Nadmienila, że wyjazdy są finansowane ze środków rodziców. W okresie objętym kontrolą nie organizowano obozów szkoleniowych.

W roku szkolnym 2022/2023 Szkoła trzykrotnie pokryła koszt transportu młodzieży na zawody strzeleckie klas mundurowych (wydatek w kwocie 0,7 tys. zł)

(akta kontroli str. 698, 701)

Uczniowie Liceum uczestniczyli w wyjazdach na strzelnice do: Staszowa (17 uczniów w czerwcu 2022 r.), Pińczowa (sześciu uczniów w marcu 2023 r.), Końskich (dwóch uczniów w maju 2023 r.) i Kielc (trzech uczniów w październiku 2022 r.; 10 uczniów w listopadzie 2022 r.; 10 uczniów w październiku 2023 r.)³⁸.

(akta kontroli str. 698, 701, 829, 831, 935, 940, 1116, 1120)

Przeprowadzone oględziny wykazały, że w Szkole była pracownia Edukacji dla bezpieczeństwa, w której znajdowały się: wirtualna strzelnica³⁹ (w skład której

³⁸ W okresie od marca 2020 r. do maja 2021 r. wyjazdowe zajęcia strzeleckie ograniczone były obostrzeniami pandemicznymi.

³⁹ Multimedialny, przenośny, strzelecki system szkolno-treningowy opracowany na potrzeby rynku cywilnego tzw. wirtualna strzelnica.

wchodziły: drukarka, repliki karabinków i pistoletów, moduł projekcji, tablet wraz z klawiaturą); składane nosze pomocnicze; apteczki turystyczne (samochodowe); kompas; fantomy do nauki reanimacji (jeden osoby dorosłej, dwa dziecka); apteczka ze środkami opatrunkowymi i zestawem do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. W sali znajdował się również komputer z dostępem do Internetu, projektor i ekran projekcyjny. Nauczyciel EdB wyjaśnił, że sprzęt jest wykorzystywany w ramach *Innowacji* z zajęć EdB dotyczących szkolenia strzeleckiego (wirtualna strzelnica), kursu pierwszej pomocy przedmedycznej (fantomy, nosze pomocnicze), terenoznawstwa (kompasy).

Szkoła dysponowała także strzelnicą pneumatyczną, która nie była użytkowana, gdyż nie uzyskano na to zgody Burmistrza Miasta i Gminy Opatów⁴⁰.

W toku przeprowadzonych w ww. dniu oględzin stwierdzono, że na terenie Szkoły znajdowały się zestaw gimnastyczny (street workout), plac apelowy oraz boisko wielofunkcyjne.

W budynku Szkoły była właściwie wyposażona siłownia wewnętrzna (m.in. z ławkami i przyrządami do ćwiczeń) oraz sale gimnastyczne (z sąsiadującym z nimi pomieszczeniem z wyposażeniem i sprzętem gimnastycznym m.in. do lekkoatletyki, samoobrony, gimnastyki, turystyki pieszej).

(akta kontroli str. 834-853, 872, 880)

Szacunkowe wydatki poniesione w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 na realizację zajęć z *Innowacji* w wybranej klasie Liceum⁴¹ wyniosły łącznie 33,3 tys. zł⁴².

(akta kontroli str. 715)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor wdrożyła na lata szkolne 2020/2021-2023/2024 nierzetelnie sporządzone *Innowacje*. Wskazano w nich, że w przypadku zajęć edukacyjnych z EdB i Zajęć proobronnych szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny zostały określone w przedmiotowych systemach oceniania z edukacji dla bezpieczeństwa i wychowania fizycznego, oceny śródroczne i roczne będą ustalane na podstawie Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania (rozdział VIII Kontrola i ocena osiągnięć uczniów), a także przewidziano, że będzie prowadzony dziennik zajęć dodatkowych (rozdział II⁴³ pkt 3⁴⁴), mimo że w rzeczywistości nie planowano i nie wdrożono tych działań.

(akta kontroli str. 39, 63-64, 86, 110-111, 128, 152-153, 173, 197-198)

Nauczyciel EdB wyjaśnił: *nie planowano formalnego oceniania uczniów tak jak na innych przedmiotach, czyli uczniowie nie mieli wystawianych ocen w dzienniku elektronicznym z innowacji. Natomiast kontrola i ocena osiągnięć odbywała się w miarę potrzeb w czasie i na koniec zajęć. Omawianie postępów przeprowadzano na spotkaniach cyklicznych, czyli apelach. Przyjęty zapis w innowacji jest swoistym błędem edytorskim niemającym żadnego znaczenia dla procesu dydaktycznego. Zapis ten w przyszłości zostanie skorygowany dla poprawności innowacji jako dokumentu. Podobnie ocen śródrocznych i rocznych nie wystawialiśmy do dziennika na podstawie wewnątrzszkolnego systemu oceniania, nie był i nie jest prowadzony dodatkowy dziennik do innowacji. Wymóg ten był następstwem wymienionego błędu przy redagowaniu*

⁴⁰ Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2516, ze zm.), zatwierdzenie regulaminu strzelnicy następuje w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez właściwego wójta, burmistrza (prezydenta miasta).

⁴¹ Klasa: 1LOp (rok szkolny 2020/2021), 2LOp (rok szkolny 2021/2022) i 3LOp (rok szkolny 2022/2023).

⁴² Zakup orzełków sfinansowano ze środków Rady Rodziców. Pozostałe wydatki pokryto ze środków budżetowych.

⁴³ Miejsce wdrażania działalności innowacyjnej.

⁴⁴ Założenia programowe.

dokumentu. Natomiast same tematy i frekwencję wpisuję w dzienniku elektronicznym w pozycji przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa – innowacja. (...). Nie był prowadzony dziennik zajęć dodatkowych wraz z wprowadzeniem dziennika elektronicznego, ponieważ zajęcia innowacyjne obejmowały całą klasę i były ujęte w plany i rozkłady klas. W odpowiednich pozycjach dokonywane były wpisy realizacji programu innowacyjnego. Unikaliśmy tym samym prowadzenia podwójnej dokumentacji szkolnej. (...).

(akta kontroli str. 821, 823)

Nauczyciel Zajęć proobronnych wyjaśnił, że zapisy dotyczące oceniania omyłkowo znalazły się w *Innowacji* i w praktyce nie były stosowane. Dodał, że: *Dziennik zajęć dodatkowych nie był prowadzony, ponieważ zajęcia z innowacji obejmują całe klasy i są wciągnięte w tygodniowy plan lekcji. Unika się w ten sposób prowadzenia podwójnej dokumentacji szkolnej.*

(akta kontroli str. 742, 745)

Dyrektor wyjaśniła, że ww. zapisy w *Innowacji* – zgodnie z wyjaśnieniami jej autorów – znalazły się tam przez omyłkę pisarską. Dodała, że ponieważ zajęcia z *Innowacji* są zajęciami rozwijającymi zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w rozumieniu przepisów Prawa oświatowego nie podlegają ocenie. Nadmieniała: *Nie prowadzono dziennika zajęć dodatkowych, ponieważ zajęcia z innowacji odnotowywane są w dzienniku lekcyjnym (...).*

(akta kontroli str. 807, 812)

2. Proces rekrutacji na rok szkolny 2023/2024 nie był prawidłowo przeprowadzony przez komisję rekrutacyjną powołaną przez Dyrektora, gdyż w odniesieniu do 22 z 55 uczniów, których dokumentację objęto szczegółową analizą błędnie wyliczono przysługującą tym uczniom punktację na podstawie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej. Stwierdzono, że w arkuszu przeliczania punktów kandydatów do Liceum na rok szkolny 2023/2024:
 - a. dwojgu uczniom (nr 4 na *Liście kandydatów przyjętych do Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie na rok szkolny 2023/2024: liceum ogólnokształcące – klasa służb mundurowych*⁴⁵ i nr 1 na *Uzupełniającej liście kandydatów przyjętych do Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie na rok szkolny 2023/2024: liceum ogólnokształcące – klasa służb mundurowych*⁴⁶) nie zaliczono 3 pkt za udział w wolontariacie (wyszczególniony na świadectwie); zgodnie z § 7 rozporządzenia z 2022 r. w sprawie naboru i § 4 Regulaminu rekrutacji do Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie na rok szkolny 2023/2024⁴⁷, w przypadku przeliczania na punkty kryterium za osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, w tym na rzecz środowiska szkolnego, w szczególności w formie wolontariatu, przyznaje się 3 punkty;
 - b. uczniowi (nr 51 na *Liście kandydatów przyjętych*) będącemu finalistą wojewódzkiego konkursu z geografii w roku szkolnym 2022/2023 nie przyznano 7 dodatkowych punktów, co było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. d rozporządzenia z 2022 r. w sprawie naboru; przepis ten stanowi, że w przypadku przeliczania na punkty kryterium za uzyskanie w zawodach wiedzy będących konkursem o zasięgu wojewódzkim organizowanym przez kuratora oświaty tytułu finalisty konkursu przedmiotowego przyznaje się siedem punktów;

⁴⁵ Dalej: Lista kandydatów przyjętych.

⁴⁶ Dalej: Uzupełniająca lista kandydatów przyjętych.

⁴⁷ Zatwierdzony zarządzeniem nr 3/2023 Dyrektora Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu rekrutacji, powołania komisji rekrutacyjnej oraz ustalenia trybu i harmonogramu jej pracy w związku z naborem uczniów do klas pierwszych na rok szkolny 2023/2024.

- c. uczniowi (nr 17 na Liście kandydatów przyjętych), który na świadectwie miał z języka angielskiego ocenę dostateczną (za którą powinien mieć przyznane 8 pkt) komisja przyznała 2 pkt (wpisując w arkuszu przeliczania punktów kandydatów, że miał z tego języka ocenę dopuszczającą); zgodnie z § 4 pkt 4 rozporządzenia z 2022 r. w sprawie naboru i § 4 Regulaminu rekrutacji do Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie na rok szkolny 2023/2024, w przypadku przeliczania na punkty ocen z zajęć edukacyjnych wymienionych odpowiednio na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, za oceny wyrażone w stopniu dostatecznym przyznaje się osiem punktów;
- d. uczniowi (nr 46 na Liście kandydatów przyjętych) zawyżono o 3 pkt łączny wynik z przeliczenia punktów za poszczególne kryteria na ww. liście, biorąc do przeliczenia 65% (zamiast 56%) wynik z języka polskiego na egzaminie ósmoklasisty.

(akta kontroli str. 342-356, 680-694, 738-740)

Przewodnicząca komisji rekrutacyjnej i Dyrektor wyjaśniły, że nieprawidłowe naliczenie punktów za działalność w formie wolontariatu oraz uzyskanie tytułu finalisty konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim wynikało z pomyłki. Wyjaśniły również, że poprzez błąd pisarski błędnie naliczono punkty z języka angielskiego. Nadmienily, że zawyżenie punktów u ostatniego z ww. uczniów nastąpiło w wyniku błędnego zastosowania formuły w arkuszu przeliczającym sumę punktów kandydata. Dodały, że w żadnym z ww. przypadków pomyłka nie skutkowałą odrzuceniem kandydata.

(akta kontroli str. 732-733, 735, 808-809, 813-814)

- e. innym 17 (z 55 objętych szczegółową analizą uczniów – nr 7, 25, 41-45⁴⁸, 48-53⁴⁹, 55, 58-59 na *Liście kandydatów przyjętych* oraz nr 1⁵⁰ i 2 na *Uzupełniającej liście kandydatów przyjętych*) ujętym na ww. listach zaniżono łączną liczbę punktów (od 9 do 35) przeliczonych za poszczególne kryteria.

(akta kontroli str. 342-356, 680-694, 738-740)

Przewodnicząca komisji rekrutacyjnej i Dyrektor wyjaśniły, że powyższy błąd powstał w wyniku pomyłki w formule programu przeliczającego punkty kandydatów. Nadmienily, że nie miał on wpływu na wyniki rekrutacji, gdyż wszyscy uczniowie zostali przyjęci do szkoły.

(akta kontroli str. 732-733, 735, 810, 814)

3. W regulaminach rekrutacji do Szkoły, zatwierdzonych na lata szkolne 2020/2021-2023/2024⁵¹, Dyrektor nie ustaliła jednoznacznie nazwy drugiego przedmiotu branego pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do Liceum, co było wymagane art. 134 ust. 2 pkt 2 Prawa oświatowego. W regulaminach tych wskazano, że ww. przedmiotem będzie język obcy nowożytny, co nie uwzględniało sytuacji, gdy na świadectwie uczniów zamieszczono różne oceny z dwóch obowiązkowych języków obcych nowożytnych nauczanych w szkole podstawowej.

(akta kontroli str. 305-356)

⁴⁸ W przypadku ucznia ujętego na 46 pozycji na Liście kandydatów przyjętych liczba punktów na tej liście pomniejszona nawet o nieprzysługujące mu 3 punkty różniła się od tej podanej na ww. liście.

⁴⁹ W przypadku ucznia ujętego na 51 pozycji na Liście kandydatów przyjętych liczba punktów na tej liście powiększona nawet o przysługujące mu 7 punkty różniła się od tej podanej na ww. liście

⁵⁰ W przypadku tego ucznia liczba punktów na Uzupełniającej liście kandydatów przyjętych pomniejszona nawet o przysługujące mu z tytułu udziału w wolontariacie różniła się od podanej na ww. liście.

⁵¹ Zatwierdzonych zarządzeniem Dyrektora nr 6/2020 z 5 lutego 2020 r., 2/2021 z 3 lutego 2021 r., 1/2022 z 23 lutego 2022 r. i 3/2023 z 10 lutego 2023 r.

Dyrektor wyjaśniła, że wynikało to z błędu pisarskiego. Dodała, że: *wszyscy rekrutowani mieli podaną informację podczas osobistego składania dokumentów o tym, że to język angielski jest punktowany podczas procesu rekrutacyjnego.*

(akta kontroli str. 808, 813)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą Dyrektor wdrożyła *Innowacje* i zapewniała warunki do ich realizacji. Nie zostały one sporządzone rzetelnie, gdyż zawierały niestosowane w praktyce zapisy dotyczące dokumentowania ich realizacji oraz oceniania osiągnięć uczestniczących w nich uczniów. W ramowych planach nauczania oraz w arkuszu organizacji Szkoły na lata szkolne objęte kontrolą zapewniono w wymaganym wymiarze liczbę godzin na realizację podstawy programowej szkolnictwa ogólnego oraz zajęcia z *Innowacji*. Szkoła zapewniła warunki techniczne i wyposażenie do realizacji *Innowacji*. Jednak działanie komisji rekrutacyjnej w procesie rekrutacji na rok szkolny 2023/2024 w odniesieniu do 22 uczniów z 55, których dokumentacja była analizowana nie było prawidłowe. Ponadto we wszystkich regulaminach rekrutacji do Szkoły, zatwierdzonych w latach szkolnych objętych kontrolą przez Dyrektor, nie wskazano, który z języków obcych nowożytnych ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej podlega przeliczeniu na punkty.

OBSZAR

2. Realizacja i skuteczność kształcenia obronnego

Opis stanu faktycznego

W prowadzonych elektronicznie dziennikach lekcyjnych klas Liceum objętych szczegółową analizą odnotowywana była m.in. tematyka zajęć, nauczyciel prowadzący, frekwencja uczniów na poszczególnych zajęciach z *Innowacji*. Dzienniki umożliwiały podanie danych o ogólnej frekwencji uczniów (frekwencję równą lub powyżej 70% uzyskało: 96,8% uczniów w klasie 1LOa, 96,7% – w klasie 2LOa, 89,2% – w klasie 2LOp, 81,1% w klasie 3LOp – na zajęciach proobronnych; 100% uczniów w klasie 1LOa, 90% – w klasie 2LOa, 94,6% – w klasie 2LOp, 81,1% – w klasie 3LOp – na zajęciach EdB).

(akta kontroli str. 39, 86, 128, 173, 721-728, 747-762, 778, 780, 782, 784)

W § 112 Statutu Szkoły i § 93 Liceum wskazano, że Szkoła prowadzi dzienniki innych zajęć w szczególności m.in. zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów (takimi były zajęcia z *Innowacji*). Dyrektor wyjaśniła: *W związku z organizacją pracy szkoły i wciągnięciem zajęć z innowacji, które obejmują całe klasy w tygodniowy rozkład zajęć dokumentowane są one w elektronicznym dzienniku. Takie dokumentowanie realizacji zajęć innowacyjnych umożliwia np. skuteczniejsze organizowanie zastępstw za nieobecnego nauczyciela, organizację wycieczek, wyjść klas, szkolenia zewnętrzne oraz ogranicza podwójne prowadzenie dokumentacji dydaktycznej. Odrębny dziennik zajęć rozwijających zainteresowania prowadzony jest dla kółek przedmiotowych np. z języka angielskiego, matematyki czy historii w których biorą udział chętni uczniowie często z różnych oddziałów klasowych.*

(akta kontroli str. 200-201, 218, 599, 953, 958)

Pomimo że zajęcia z *Innowacji* były realizowane na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 6 Prawa oświatowego, tj. jako zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w arkuszach ocen oraz na świadectwach ukończenia Liceum informację o uczestnictwie w nich uczniów zamieszczano w części *Dodatkowe zajęcia edukacyjne* w formie zapisu: *Innowacja pedagogiczna – Klasa Służb Mundurowych – uczestniczył.*

Dyrektor wyjaśniła: *Informacja o uczestnictwie w Innowacji pedagogicznej zamieszczona została w części Dodatkowe zajęcia edukacyjne, ponieważ kierowano się zapisem, iż zajęcia dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania, po*

zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców należy odnotować na świadectwie, w rubryce „Dodatkowe zajęcia edukacyjne”. Istotny jest także aspekt możliwości otrzymania dodatkowych punktów na rozmowie kwalifikacyjnej na uczelniach wojskowych za uczestnictwo w ww. innowacji oraz uczestnictwo we wszystkich szkoleniach, które w jej ramach były organizowane.

NIK stwierdza, że przytoczone przez Dyrektora zajęcia dodatkowe mogą być realizowane w szkołach na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b Prawa oświatowego. Jednak w ramach *Innowacji* nie zaplanowano realizacji takich zajęć. Z art. 44a ustawy o systemie oświaty, ust. 11 załącznika nr 1⁵² do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków⁵³ oraz § 25 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków⁵⁴ wynika, że informacji o zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów nie umieszcza się na świadectwach szkolnych. Zdaniem NIK stosownie do § 25 ust. 8 pkt 4 ww. rozporządzenia z 2023 r., informacja ta może być zamieszczana w sekcji *Szczególne osiągnięcia ucznia*.

(akta kontroli str. 830, 833, 881-890, 1116, 1119)

Osiągnięcia edukacyjne uczniów uczestniczących w zajęciach w ramach *Innowacji* nie były oceniane. Zajęcia te zostały uwzględnione w tygodniowym planie zajęć, najczęściej pomiędzy innymi zajęciami, mimo że jak wynika z wyżej przytoczonych przepisów nie były to dla uczniów zajęcia obowiązkowe.

Dyrektor wyjaśniła: *Przy procesie rekrutacyjnym wszyscy uczniowie składając dokumenty do liceum z innowacją służb mundurowych deklarują chęć uczestniczenia w innowacji. Organizacja pracy szkoły w placówce, w której funkcjonuje 47 oddziałów z kształceniem zawodowym i podziałem na grupy jest niezwykle wymagająca. W związku z tym, że nie ma uczniów uczących się w Liceum, którzy nie realizują innowacji, zajęcia zamieszczono w trakcie zajęć obowiązkowych.*

(akta kontroli str. 63-64, 110-111, 152-153, 721-728, 807, 812, 1117, 1121)

Pierwsze zajęcia z *Innowacji* klas, których dokumentację objęto szczegółową analizą w wybranych latach szkolnych dotyczyły m.in. spraw organizacyjnych⁵⁵, opanowania przepisów BHP w czasie organizacji i realizacji zajęć sportowych.

(akta kontroli str. 936, 941-942, 945, 950, 953, 958, 985)

Odnosząc się do zaznajomienia w latach szkolnych objętych kontrolą uczniów Liceum z zasadami bezpieczeństwa zajęć, w tym obowiązującymi na terenie pozaszkolnym, na których prowadzone były zajęcia praktyczne:

- nauczyciel Zajęć proobronnych wyjaśnił: *Dla uczniów klas Liceum Służb Mundurowych przeprowadzany jest ustny instruktaż bezpiecznego zachowania w trakcie zajęć na terenie pozaszkolnym i w szkole. Młodzież potwierdza ustnie przyjęcie do wiadomości i zastosowanie się do obowiązujących zasad (w przypadku zajęć strzeleckich uczniowie pisemnie potwierdzają zapoznanie się z zasadami bezpieczeństwa);*
- nauczyciel EdB wyjaśnił: *Na każdych zajęciach wyjazdowych pozaszkolnych uczniowie zostawali zapoznani z przepisami i regulaminami na strzelnicy. Obowiązki te należą do prowadzącego daną strzelnicę i są dokumentowane przez gospodarzy danego obiektu. Są w tych przypadkach także oświadczenia*

⁵² Informacje ogólne dotyczące wydawania świadectw, certyfikatów, zaświadczeń, aneksów, dyplomów państwowych i innych druków dla przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.

⁵³ Dz. U. poz. 1700, ze zm.; uchylone z dniem 17 czerwca 2023 r.

⁵⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1120, ze zm.

⁵⁵ W przypadku zajęć z EdB – za wyjątkiem klasy 3LOp w roku szkolnym 2022/2023; w przypadku Zajęć proobronnych – za wyjątkiem klasy 2LOa w roku szkolnym 2023/2024 oraz 2LOp i 3LOp w roku szkolnym odpowiednio 2021/2022 i 2022/2023.

o zapoznaniu z regulaminem strzelnicy. Podsumowując, żaden z organizatorów i prowadzących strzelanie nie dopuszcza uczestnika zajęć do strzelania bez wcześniejszego spełnienia w/w wymogów bezpieczeństwa.

- Dyrektor wyjaśniła: Wszystkie zajęcia praktyczne realizowane na terenie pozaszkolnym w Liceum rozpoczynają się od instruktażu bezpieczeństwa. Właściciele obiektów na których są prowadzone zajęcia, np. strzelnic, zobowiązani są do przeprowadzenia takiego instruktażu. Gospodarz obiektu zbiera oświadczenia od uczniów o zapoznaniu z regulaminem strzelnicy oraz zasadami bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 936, 942, 945, 950, 953, 958)

W okresie objętym kontrolą nie został odnotowany w szkolnym rejestrze wypadków żaden wypadek ucznia z Liceum.

(akta kontroli str. 771, 1117, 1121)

Wyjazdy uczniów oraz nauczycieli-opiekunów na zajęcia praktyczne w ramach *Innowacji* poza siedzibę Szkoły ewidencjonowane były w formie kart wycieczek zawierających m.in. informacje o: celu, trasie, terminie, liczbie opiekunów i programie wycieczki; liczbie uczniów⁵⁶. Ponadto zawierały m.in. oświadczenia kierownika i opiekunów wycieczki o zobowiązaniu do przestrzegania przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa w czasie wycieczki. Karty wycieczek były zgodne ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki⁵⁷.

(akta kontroli str. 785-804, 830, 832, 986-997)

W latach szkolnych objętych kontrolą w Szkole prowadzony był w formie elektronicznej rejestr wyjść grupowych uczniów, w którym – w ramach zajęć z *Innowacji* – odnotowane zostały najczęściej wyjścia związane z marszobiegami terenowymi. Zgodnie z § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁵⁸, ww. rejestr zawierał wymagane elementy, tj. datę, miejsce i godzinę wyjścia lub zbiórki uczniów, cel lub program wyjścia.

(akta kontroli str. 959-963)

Uczniowie Liceum uzyskiwali wsparcie w zakresie:

- pomocy psychologiczno-pedagogicznej – w formie: porad i konsultacji (w roku szkolnym: 2020/2021 – 14 uczniów, 2021/2022 – 18 uczniów, 2022/2023 – 25 uczniów i 2023/2024⁵⁹ – 13 uczniów), zajęć korekcyjno-kompensacyjnych (w roku szkolnym 2020/2021 i 2022/2023 – odpowiednio po jednym uczniu) i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych (w roku szkolnym 2022/2023 – jeden uczeń);
- doradztwa zawodowego, w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych⁶⁰ (w roku szkolnym: 2020/2021 i 2021/2022 – po jednej klasie, 2022/2023 – cztery klasy i 2023/2024 (I sem.) – dwie klasy); ponadto dla uczniów klas I-III Liceum zorganizowano spotkania m.in. w lutym 2021 r. – z przedstawicielem wojskowej komendy uzupełnień (omówienie perspektyw i korzyści związania swojej przyszłości ze służbami mundurowymi), w marcu 2022 r. i 2023 r. – z przedstawicielami uczelni wojskowych (spotkania poświęcone odpowiednio zapoznaniu z ofertą edukacyjną uczelni i przedstawieniem informacji

⁵⁶ W przypadku wyjść poza teren Szkoły zakwalifikowanych jako wycieczka, wyjść takich nie wpisuje się do rejestru wyjść grupowych.

⁵⁷ Dz. U. poz. 1055.

⁵⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1604.

⁵⁹ Na 24 stycznia 2024 r.

⁶⁰ Rok szkolny: 2020/2021 i 2021/2022 – po jednej klasie, 2022/2023 – cztery klasy i 2023/2024 (I sem.) – dwie klasy.

o zawodowej służbie wojskowej oraz zastosowaniu metod i technik operacyjnych w wywiadzie i kontrwywiadzie służb specjalnych).

(akta kontroli str. 741, 769-770)

Treści kształcenia (zagadnienia) z zajęć z *Innowacji* nie wyodrębniono w podziale na zajęcia teoretyczne i praktyczne. Dyrektor wyjaśniła: *Z informacji uzyskanych od nauczycieli realizujących innowację wynika, że zajęcia proobronne w większości stanowią zajęcia praktyczne, które uzupełniane są o zagadnienia teoretyczne. Podczas zajęć podawane są na wstępie informacje teoretyczne, a następnie dalsza ich część ma charakter praktyczny. Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa nie widział konieczności rozdzielania zajęć na teorię i praktykę, ponieważ zajęcia te się wzajemnie uzupełniają.*

(akta kontroli str. 45-62, 92-109, 139-151, 179-196, 966, 968)

Z 35 godzin na rok szkolny zaplanowanych w *Innowacji* na zajęcia z EdB w klasach objętych szczegółowym badaniem⁶¹ zrealizowano:

- 32 (91,4%) godziny w klasie 2LOp, tj. zrealizowano wszystkie dotyczące podstawowych zasad funkcjonowania policji i państwowej straży pożarnej w Polsce (odpowiednio po siedem godzin), zasad funkcjonowania innych służb mundurowych i służb ochrony obywateli (sześć godzin), zjawisk i procesów wpływających na bezpieczeństwo (cztery godziny); na szkolenie strzeleckie (na trening strzelecki) przeznaczono o jedną godzinę więcej spośród sześciu zaplanowanych na ten cel; nie wykorzystano czterech z pięciu godzin zarezerwowanych do dyspozycji nauczyciela;
- 33 (94,3%) godziny w klasie 3LOp, tj. zrealizowano wszystkie dotyczące szkolnictwa medycznego – kursu pierwszej pomocy przedmedycznej (24 godziny), szkolenia strzeleckiego (sześć godzin) oraz trzy z pięciu zaplanowanych godzin będących do dyspozycji nauczyciela;
- 31 (88,6%) godzin w klasie 1LOa, tj. zrealizowano wszystkie dotyczące międzynarodowego prawa humanitarnego (cztery godziny), ochrony ludności w ramach powszechnej samoobrony (trzy godziny), terenoznawstwa (pięć godzin), wychowania obywatelskiego i wojskowego (dwie godziny), sił zbrojnych oraz ich działania w strukturach międzynarodowych (dwie godziny), profesjonalizacji armii a powszechnego obowiązku obrony kraju (cztery godziny), podstaw prawnych (sześć godzin); na szkolenie strzeleckie wykorzystano pięć z sześciu zaplanowanych godzin (bez jednej godziny zaplanowanej na trening strzelecki); w ogóle nie wykorzystane zostały trzy godziny przeznaczone do dyspozycji nauczyciela;
- 18 (51,4%) godzin w klasie 2LOa, tj. zrealizowano wszystkie zajęcia dotyczące podstawowych zasad funkcjonowania policji i państwowej straży pożarnej w Polsce (odpowiednio po siedem godzin) oraz cztery z sześciu związanych z zasadami funkcjonowania innych służb mundurowych i służb ochrony obywateli.

Odnosząc się do ww. rozbieżności nauczyciel tego przedmiotu wyjaśnił, że były one spowodowane nieobecnością nauczyciela (w tym z powodu jego choroby, wyjazdu na konkursy lub olimpiady), oddziału w danym dniu oraz okolicznościami wynikającymi z kalendarza zajęć planowanych na dany rok szkolny (w tym udział w wycieczce, uroczystościach lokalnych, wyjazdu klasy na zajęcia terenowe).

(akta kontroli str. 805-806, 935, 940)

Spośród 70 godzin/na rok szkolny zaplanowanych w *Innowacji* na Zajęcia proobronne w ww. klasach zrealizowano:

- 59 (84,3%) godzin w klasie 2LOp, tj. zrealizowano wszystkie z pływania (cztery godziny), lekkoatletyki (10 godzin), gimnastyki (pięć godzin); na zajęcia

⁶¹ Klasy 2LOp i 3LOp (odpowiednio w latach szkolnych 2021/2022-2022/2023) oraz klasy 1LOa i 2LOa (odpowiednio w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 – do 25 stycznia 2024 r.).

- z: musztry⁶² przeznaczono o sześć godzin więcej od 10 zaplanowanych, turystyki pieszej⁶³ przeznaczono o osiem godzin mniej od 19 zaplanowanych, samoobrony⁶⁴ przeznaczono o dziewięć godzin mniej od 22 zaplanowanych;
- 68 (97,1%) godzin w klasie 3LOp, tj. zrealizowano wszystkie z pływania (pięć godzin), lekkoatletyki (11 godzin) i gimnastyki (12 godzin), na zajęcia z: musztry⁶⁵ przeznaczono o dwie godziny więcej od 12 zaplanowanych, podstaw survivalu⁶⁶ przeznaczono o jedną godzinę mniej od 12 zaplanowanych, samoobrony⁶⁷ przeznaczono trzy godziny mniej od 18 zaplanowanych;
 - 68 (97,1%) godzin w klasie 1LOa, tj. zrealizowano wszystkie z pływania (sześć godzin) i samoobrony (cztery godziny); na zajęcia z: musztry⁶⁸ przeznaczono o dwie godziny więcej od 32 zaplanowanych, lekkoatletyki⁶⁹ przeznaczono o dwie godziny od 18 zaplanowanych; gimnastyki⁷⁰ przeznaczono o dwie godziny mniej od 10 zaplanowanych;
 - 31 (44,3%) godzin w klasie 2LOa, tj. zrealizowano wszystkie z musztry (10 godzin, lekkoatletyki (10 godzin), gimnastyki (pięć godzin) oraz sześć (z 10 godzin) z turystyki pieszej.

Odnosząc się do ww. rozbieżności nauczyciel tego przedmiotu wyjaśnił, że wynikały one m.in. z jego nieobecności związanej z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, liczby tygodni w danym roku szkolnym oraz planu lekcji danej klasy (np. jeżeli zajęcia proobronne wypadły według planu w poniedziałki, a poniedziałki były często dniami wolnymi od zajęć dydaktycznych ze względu na święta, matury, egzaminy zawodowe, itp. nie można było zrealizować założenia w postaci 70 godzin. Nadmieniał: *Rozbieżności pomiędzy liczbą godzin zaplanowanych a zrealizowanych wynikały między innymi z przygotowań do uroczystości państwowych i lokalnych zwłaszcza do uroczystego nadania imienia szkole płk. Jana Piwnika „Ponurego” (więcej godzin musztry). Zajęcia z samoobrony, podstaw survivalu, lekkiej atletyki, gimnastyki i turystyki pieszej zostały przeprowadzone podczas wyjazdów szkoleniowych.*

(akta kontroli str. 729-731, 944, 949)

W latach objętych kontrolą:

- fundacja sprawująca patronat nad klasami Liceum przeprowadzała dla uczniów tej szkoły szkolenia w ramach m.in.
 - szkolenia partyzanckiego „Jodła 2020” dotyczącego m.in. elementów taktyki zielonej, survivalu, samoobrony, poruszania się za pomocą busoli i kompasu, musztry; wzięło w nim udział 87 (59,6% ogółu) uczniów kl. I-III Liceum w roku szkolnym 2020/2021;
 - „Biwaku „Ponury Nurt” dotyczącego m.in. zielonej taktyki, survivalu, samoobrony, pomocy przedmedycznej, musztry, strzelania; wzięło w nim udział 84 (57,5% ogółu) uczniów kl. I i II w roku szkolnym 2020/2021,

⁶² Musztra oddziału/klasy – doskonalenie.

⁶³ Przygotowanie i przeprowadzenie Biwaku „Ponury-Nurt” w Górach Świętokrzyskich w warunkach letnich (jedna godzina), przygotowanie i przeprowadzenie jednodniowej pieszej wycieczki po Górach Świętokrzyskich w warunkach zimowych (żadna z siedmiu zaplanowanych godzin).

⁶⁴ Uwalnianie się z uchwytów za ręce i elementy ubioru (jedna godzina), uwalnianie się z uchwytów tułowia i głowy (jedna godzina), uwalnianie się z duszeń (jedna godzina), walka w parterze (żadna z dwóch godzin zaplanowanych), trzymanie dystansu do przeciwnika (żadna z jednej zaplanowanej godziny), zejście z linii ataku (żadna z jednej zaplanowanej godziny), uderzenie dłonią i pięścią (jedna godzina).

⁶⁵ Udział w uroczystościach państwowych i imprezach o charakterze patriotycznym.

⁶⁶ Rozbijanie namiotów, rozwieszanie tarpa, plandeki.

⁶⁷ Dźwignie nadgarstkowe (jedna godzina), podcięcia i rzuty (dwie godziny).

⁶⁸ Musztra (jedna godzina) oraz apel klasy i szkoły (jedna godzina).

⁶⁹ Próba wytrzymałości biegowej na dystansie 1000 m, 1500 m, 3000 m (chł., dz.) – jedna godzina, pokonywanie sprawnościowych torów przeszkód (jedna godzina).

⁷⁰ Kształtowanie mięśni różnych partii ciała (jedna godzina), podciąganie nachwytem i podchwytem na wysokim drążku (jedna godzina).

- 81 (58,7% ogółu) uczniów kl. I-III w roku szkolnym 2021/2022, 92 (59,4% ogółu⁷¹) uczniów kl. I-III w roku szkolnym 2022/2023;
- Manewrów GROM COMBAT dotyczących m.in. ćwiczeń wodnych, zielonej i czarnej taktyki, elementów samoobrony, elementów wiedzy o JW. GROM i płk. Janie Piwniku „Ponurym”, nurkowania, topografii, musztry, pozycji strzeleckich, pomocy przedmedycznej⁷²; wzięło w nich udział 93 (67,4% ogółu) uczniów kl. I-III w roku szkolnym 2021/2022; 108 (65,5% ogółu) uczniów kl. I-IV w roku szkolnym 2022/2023, 120 (62,5% ogółu) uczniów kl. I-IV w roku szkolnym 2023/2024;
- Memoriału GROM COMBAT dotyczącego m.in. samoobrony, zajęć wspinaczkowych, taktyki, terenoznawstwa; wzięło w nim udział 46 (33,3% ogółu) uczniów kl. I-III w roku szkolnym 2021/2022, 52 (31,5% ogółu) uczniów kl. I-IV w roku szkolnym 2022/2023 i 43 (27,7% ogółu⁷³) uczniów kl. I-III w roku szkolnym 2023/2024;
- współpraca z Komendą Powiatową Policji w Opatowie polegała m.in. na spotkaniach z przedstawicielami tej jednostki (np. w czerwcu 2021 r. i 2022 r.) z uczniami Liceum;
- nie były podejmowane działania w ramach porozumienia z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Opatowie;
- współpraca z WKU związana była m.in. z udziałem przedstawicieli różnych formacji i uczelni wojskowych w spotkaniach z uczniami poświęconych, np. służbie wojskowej;
- w ramach porozumień z 22 września 2022 r. i 12 września 2023 r. o nawiązaniu współpracy w ramach realizacji projektu „MY, MŁODE POKOLENIE – TOBIE OJCZYZNO!!! Szkolenie proobronne dla uczniów świętokrzyskich placówek oświatowych”, wszystkie klasy Liceum (w roku szkolnym 2022/2023) i uczniowie kl. I-III Liceum (w roku szkolnym 2023/2024) uczestniczyli w szkoleniach związanych m.in. z taktyką, samoobroną oraz medycyną pola walki; ponadto w ramach ww. projektu część uczniów Liceum brała udział w konkursie strzeleckim (w listopadzie 2022 r.) oraz zajęciach strzeleckich (w październiku 2023 r.).

(akta kontroli str. 794, 796-799, 801-803, 862-868)

Uczniowie Liceum uczestniczyli w zajęciach prowadzonych w dzień wolny od zajęć edukacyjnych (soboty), np. Manewry GROM COMBAT (12 marca 2022 r. – np. klasy 2LOp, 3LOp; 22 października 2022 r. – np. klasy 1LOa, 1Lob, 2LOp; 21 października 2023 r. – np. klasy 1LOa, 1Lob, 2LOa, 2Lob, 3LOp), Biwak Ponury Nurt (11 czerwca 2022 r. – np. klasy 2LOp, 3LOp; 17 czerwca 2023 r. – np. klasy 1LOa, 1Lob, 2LOp), Memoriał GROM COMBAT (10 grudnia 2022 r. – np. klasy 1LOa, 2LOp, 3LOp; 20 stycznia 2024 r. – klasy 1LOa, 2LOa, 2Lob, 3LOp). Dyrektor wyjaśniła, że spowodowane to było tym, że *instruktorzy, którzy prowadzą zajęcia często pracują i nie zawsze mogą wziąć dzień wolny. Zaznaczyć należy, że wszyscy instruktorzy prowadzą zajęcia nieodpłatnie. Realizacja takich wyjazdów w dzień bez zajęć dydaktycznych ogranicza także zagrożenie niezrealizowania podstawy programowej z przedmiotów ogólnych.*

(akta kontroli str. 785-804, 966-967, 969)

Na podstawie tygodniowego planu zajęć edukacyjnych klas objętych szczegółową analizą ustalono, że zajęcia w ramach *Innowacji* zaplanowano w odpowiedniej sali⁷⁴.

⁷¹ Z wyłączeniem uczniów kl. IV Liceum.

⁷² Szkolenia z nurkowania, topografii, pozycji strzeleckich, pomocy przedmedycznej były realizowane w latach szkolnych 2021/2022 i 2023/2024.

⁷³ Z wyłączeniem uczniów kl. IV Liceum.

⁷⁴ W przypadku zajęć z EdB.

(akta kontroli str. 777, 779, 781, 783, 869, 871, 891, 1117, 1121)

Zajęcia z Innowacji prowadzili nauczyciele dyplomowani. Nauczyciel prowadzący:

- zajęcia z EdB – miał: kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa (zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁷⁵ i § 3 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁷⁶); m.in. uprawnienia instruktora strzelectwa sportowego i instruktora pierwszej pomocy PCK oraz kwalifikacje do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy;
- Zajęcia proobronne – ukończył studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne (specjalność: nauczycielska) oraz brał udział m.in. szkoleniach organizowanych przez fundację sprawującą patronat honorowy nad klasami służb mundurowych Liceum. W kwestii kwalifikacji do prowadzenia w latach szkolnych objętych kontrolą w klasach służb mundurowych Liceum zajęć proobronnych w zakresie: [a] musztry, [b] samoobrony: elementów „Grom-Combat”, [c] turystyki pieszej, [d] podstaw survivalu wyjaśnił: *W 1993 ukończyłem studia dzienne w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, gdzie turystyka piesza, zajęcia z samoobrony stanowiły przedmioty realizowane w czasie studiów. Od 2013 roku aktywnie brałem udział w różnych szkoleniach w Warszawie prowadzonych przez byłych operatorów JW Grom, gdzie zdobywałem wiedzę z zakresu Militarnego Treningu Funkcjonalnego, technik GROM COMBAT, podstaw survivalu, musztry i wielu innych. Dodatkowo przez 5 lat trenowałem karate kyokushinkai.*

(akta kontroli str. 716-719, 945, 950)

Z osobami prowadzącymi/współprowadzącymi zajęcia praktyczne z zajęć proobronnych, w tym z instruktorami, np. fundacji sprawującej patronat nad klasami Liceum lub prowadzącymi zajęcia strzeleckie nie były zawierane umowy. Zajęcia prowadzone były nieodpłatnie.

(akta kontroli str. 830, 832, 1116, 1119)

Koordinatorami i opiekunami uczniów podczas wyjazdów na zajęcia praktyczne byli nauczyciele – wychowawcy zatrudnieni w Szkole. Wyjazdy uczniów klas Liceum służb mundurowych oraz nauczycieli-opiekunów ewidencjonowane były w postaci wcześniej opisanych kart wycieczek.

(akta kontroli str. 785-804, 830, 832)

W sprawie uczestniczenia nauczycieli zajęć edukacyjnych (EdB i Zajęć proobronnych) prowadzonych w ramach *Innowacji* w zewnętrznych/wewnętrznych szkoleniach dotyczących kształcenia służb mundurowych (w szczególności kształcenia wojskowego), Dyrektor wyjaśniła: *Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach związanych z realizacją innowacji. Nauczyciel realizujący przedmiot Edukacja dla bezpieczeństwa podniósł swoje kompetencje poprzez uzyskanie tytułu instruktora strzelectwa sportowego (17.12.2018 r.). Nauczyciel wf – zajęć proobronnych uczestniczył w szkoleniach wzorowanych na szkoleniach sił specjalnych i Cichociemnych w latach: 2017 – X Seminarium Drewniak, 2018 – Memoriał Grom-Combat pamięci żołnierzy JW. GROM, 2019 – Szkolenie Grom-Combat, 2023 – Manewry Bojowe Grom-Combat, szkolenie obejmujące zagadnienia z medycyny pola walki, topografii i taktyki walki miejskiej. Nauczyciele nie uczestniczyli w szkoleniach przeprowadzanych przez wojsko.*

(akta kontroli str. 829, 831)

⁷⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.; uchylone z dniem 3 października 2023 r.

⁷⁶ Dz. U. poz. 2102; obowiązuje od 3 października 2023 r.

Odnosząc się do kwalifikacji do prowadzenia w okresie objętym kontrolą zajęć praktycznych (m.in. szkoleń lub innych przedsięwzięć) osób z fundacji sprawującej patronat nad klasami służb mundurowych Liceum oraz sposobu ich weryfikacji Dyrektor wyjaśniła, że instruktorzy i osoby współpracujące z Fundacją Grom Combat to m.in. były operator JW GROM, dowódca oddziału bojowego oraz dowódca komponentu wojsk i uczestnik wielu misji stabilizacyjnych, instruktor dyscypliny sportowej – strzelectwo sportowe; oficer wojsk obrony terytorialnej – instruktor sportu karate kyokushin; były dowódca JW GROM, dowódca oddziałów bojowych, uczestnik wielu misji stabilizacyjnych, ekspert wojskowy; były operator JW GROM; instruktor rekreacji ruchowej – pływanie.

W dokumentacji szkoły znajdowały się poświadczony za zgodność z oryginałem zaświadczenia instruktorskie.

(akta kontroli str. 829, 831)

W kwestii mierzenia skuteczności zajęć z *Innowacji* jej autorzy wyjaśnili, że miarą skuteczności prowadzonych przez nich zajęć jest przystępowanie i zdanie (uzyskanie świadectwa) egzaminu z pierwszej pomocy – nauczyciel Edb, oraz duża liczba absolwentów, która dostała się na uczelnie wojskowe i do pracy w różnych służbach mundurowych – nauczyciel Zajęć proobronnych. Obaj odwołali się do zaangażowania uczniów klas mundurowych w uroczystościach państwowych, szkolnych i lokalnych. W tej sprawie Dyrektor wyjaśniła: *Uczniowie uczestniczący w zajęciach prowadzonych w ramach innowacji programowo-metodycznej podlegają obserwacji i na bieżąco otrzymują informacje zwrotne od nauczyciela prowadzącego zajęcia. Na organizowanych apelach omawiane są ogólnie postępy klas a na zajęciach z innowacji nauczyciele indywidualnie wskazują uczniom ich postępy i ewentualne niedociągnięcia, które należy poprawić. Na wyjazdach praktycznych uczniowie otrzymują certyfikaty po ukończonym szkoleniu. Często organizowane są wewnętrzne międzyklasowe rywalizacje, które pokazują poziom uzyskanych umiejętności. Wymierną miarą skuteczności prowadzonych zajęć jest fakt, że duża liczba absolwentów dostała się na uczelnie wojskowe i do pracy w różnych służbach mundurowych. Jednym z założeń innowacji jest także uczenie młodzieży patriotyzmu, umiejętności z zakresu musztry oraz szacunku do symboli państwowych. Miarą osiągnięcia dobrego poziomu tych umiejętności jest fakt, że zdecydowana większość uczniów w trakcie nauki szkolnej bierze udział w uroczystościach państwowych, szkolnych i lokalnych jako kompania reprezentacyjna i asysta honorowa (działania te są dokumentowane postami na facebooku szkolnym i w mediach społecznościowych).*

(akta kontroli str. 934, 938, 943, 948, 951, 955)

Odnosnie ewaluacji *Innowacji* m.in. w zakresie gromadzenia i dokumentowania udziału uczniów w turniejach i olimpiadach oraz wyników badania opinii uczniów i ich rodziców o przydatności wdrożenia *Innowacji*, Dyrektor wyjaśniła: *Wyniki osiągnięć uczniów na olimpiadach, zawodach, turniejach były przekazywane w postaci informacji na stronie internetowej, w formie ustnej podczas apeli mundurowych oraz zamieszczane na tablicy informacyjnej w szkole. Rodzice informowani byli podczas zebrań, wychowawcy wysłuchiwali opinii zwrotnych, które przekazywali do autorów innowacji. (...). Raz w ciągu cyklu kształcenia, w połowie pierwszej klasy przeprowadzane były ankiety dotyczące zadowolenia z wyboru kształcenia przez pedagoga szkolnego w ramach ogólnoszkolnych badań klas pierwszych, a w klasach kończących ankietą dotyczącą prowadzonych szkoleń, oraz zajęć innowacyjnych dla młodzieży. Wyniki ankiet były zadowolające, ponieważ większość odpowiedzi potwierdzała skuteczność i potrzebę organizacji szkoleń i zajęć innowacyjnych. (...). Nadmienila, że ww. ankiety i ich wyniki nie były archiwizowane. Podala również: *Informacja o realizacji przebiegu zajęć innowacyjnych i ich efektów przedstawiana jest w corocznej ewaluacji, szczegółoly omawiane są na spotkaniach podczas szkoleń**

w gronie instruktorów, nauczycieli i wychowawców klas mundurowych. (...) Wyniki ewaluacji oraz skuteczności wprowadzonego programu były przedstawiane na spotkaniach rady pedagogicznej. Ustnie szczegółowo omawiano tematy zawarte jako główne zagadnienia w złożonej pisemnie ewaluacji. (...).

(akta kontroli str. 951-952, 956)

Odnosząc się do osiągniętych w latach szkolnych objętych kontrolą przez uczniów klas służb mundurowych wyników kształcenia w zakresie spodziewanych efektów, dotyczących wiedzy, umiejętności, postaw, kompetencji społecznych, Dyrektor wyjaśniła: *Uczniowie klas Liceum służb mundurowych w trakcie realizacji innowacji poznali zagadnienia dotyczące właściwego zachowania w sytuacjach zagrożenia, poznali strukturę systemu obronnego kraju, przepisy regulujące obronność Polski, posiadli umiejętności pozwalające przetrwać w sytuacjach ekstremalnych, poznali zasady udzielania pierwszej pomocy i potrafią je stosować w praktyce. Umieją posługiwać się bezpiecznie bronią sportową, pneumatyczną i kulową. Poznali specyfikę pracy w różnych służbach mundurowych. Uczniowie czynnie uczestniczą w uroczystościach o charakterze patriotycznym, imprezach turystycznych i sportowych. Podnoszą swoją sprawność fizyczną, podczas szkoleń doskonalią swoje umiejętności taktyczne i techniczne i hartują swój organizm. W trakcie treningów systemu GROM – COMBAT nabywają podstawowe umiejętności z samoobrony oraz uczą się współpracy w grupie.*

(akta kontroli str. 951, 956)

Pod koniec czerwca 2021 r., 2022 r. i 2023 r. na posiedzeniach Rady Pedagogicznej Szkoły przedstawione zostały sprawozdania dotyczące ewaluacji zajęć innowacyjnych dla klas mundurowych za lata szkolne 2020/2021-2022/2023. W sprawozdaniu za rok szkolny 2020/2021 wskazano, że w czasie realizacji innowacji brano była pod uwagę możliwość realizacji w systemie nauczania zdalnego – wiązało się to z większym naciskiem na teoretyczne przygotowanie młodzieży do konkretnych umiejętności. Podano w nim, że typowe zajęcia praktyczne realizowane były w dużej mierze pod koniec roku szkolnego, po powrocie do zajęć stacjonarnych. Podkreślono, że z początkiem nowego roku planuje się odbycie szkoleń typowo praktycznych, na wypadek powrotu epidemii. W sprawozdaniach za lata szkolne 2021/2022-2022/2023 m.in. wymienione zostały aktywności uzupełniające i wzbogacające innowację, w których uczestniczyli uczniowie w danym roku szkolnym (np. zabezpieczanie imprez w czasie uroczystości na terenie szkoły, wyjazdowe zajęcia strzeleckie); odniesiono się do możliwości prowadzenia zajęć praktycznych; stwierdzono, że podjęte działania znalazły właściwy odzew wśród młodzieży i rodziców, informacje zwrotne od zainteresowanych oraz niesłabnąca popularność w czasie naboru do klas pierwszych świadczy o dobrym kierunku działań Szkoły wychodzącym naprzeciw oczekiwaniom środowiska lokalnego; wskazano, że elastyczność działań Szkoły wynikająca z potrzeb zarówno Szkoły, jak i młodzieży była elementem wpływającym na atrakcyjność oferty edukacyjnej. Zwrócono w nich uwagę na potrzebę: powrotu do cyklicznych spotkań z przedstawicielami straży pożarnej, policji i warsztatów na terenie tych jednostek, organizacji spotkań o tematyce bezpieczeństwa i obronności z zaproszonymi gośćmi, zwiększenia liczby wyjazdowych zajęć strzeleckich.

(akta kontroli str. 662-679, 934-935, 939, 943-944, 948-949, 951-952, 956)

Na posiedzeniach Rady Pedagogicznej Szkoły (w lutym 2021 r. i 2022 r. oraz styczniu 2023 r. i 2024 r.) przedstawiane były sprawozdania śródroczne z realizacji *Innowacji* w latach szkolnych 2020/2021-2023/2024. Zawierały one m.in. informację o uroczystościach, spotkaniach, szkoleniach oraz zajęciach w jakich uczestniczyli uczniowie Liceum.

(akta kontroli str. 897-913)

W pkt 4.6. *Arkuszy informacyjnych wdrażania innowacji pedagogicznej* corocznie znajduje się odwołanie do m.in. przeprowadzonych diagnoz potwierdzających słusność działań Szkoły w zakresie wdrażania *Innowacji*. Dyrektor wyjaśniła: *Diagnoza potwierdzająca słusność działań Szkoły w zakresie wdrażania innowacji prowadzona jest metodą obserwacji oraz rozmów z uczniami i rodzicami. Potwierdzeniem słusności działań szkoły jest coroczny, dobry nabór do klas Liceum z innowacją służb mundurowych. W latach kontrolowanych 2020-2024 wzrost naboru nastąpił o 40%. Świadczy to o pozytywnym odbiorze realizacji innowacji, która wzbogaca kształcenie w liceum ogólnokształcącym o dodatkowe umiejętności. Nie bez znaczenia jest też pozytywny obraz szkoły w środowisku lokalnym. Z analizy informacji o szkole zamieszczanych w lokalnych mediach (prasa, telewizja, portale społecznościowe) wynika, iż klasy liceum służb mundurowych przedstawiane są w bardzo pozytywnym świetle.*

(akta kontroli str. 66-67, 79, 121-122, 166, 829, 831-832)

W kwestii sposobu, za wyjątkiem *Sprawozdań – ewaluacja zajęć innowacyjnych dla klas służb mundurowych w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023*, dokonywania ewaluacji *Innowacji* Dyrektor wyjaśniła: *Ewaluacja innowacji dokonywana jest na bieżąco poprzez stały monitoring i obserwację codziennych zajęć, bieżącą analizę dokumentacji, obserwację relacji interpersonalnych pomiędzy nauczycielami i uczniami, śledzenie losów absolwentów.*

(akta kontroli str. 830, 832)

Wskaźnik bieżącej skuteczności kształcenia, tj. udział uczniów, którzy ukończyli pierwszy i drugi rok zajęć z *Innowacji* oraz uzyskali co najmniej dostateczne wyniki nauczania z języka obcego, matematyki, wychowania fizycznego i przedmiotów realizowanych na poziomie rozszerzonym (średnia ocen od 3,00), w przypadku wszystkich (sześciu⁷⁷) klas I-II służb mundurowych Liceum objętych *Innowacją* w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 był:

- wysoki⁷⁸, w przypadku trzech klas (w klasie I w roku szkolnym 2020/2021 – 97,1%, w klasie I w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 – odpowiednio 100% i 96,7%);
- zadowolający, w przypadku trzech klas (w klasie drugiej w roku szkolnym 2021/2022 – 86,5%; w klasie I i II w roku szkolnym 2022/2023 – odpowiednio 80,8% i 87,2%).

(akta kontroli str. 854)

Wskaźnik końcowej skuteczności kształcenia, tj. udział uczniów, którzy ukończyli trzeci rok zajęć z *Innowacji* oraz uzyskali co najmniej dostateczne wyniki nauczania z języka obcego, matematyki, wychowania fizycznego i przedmiotów realizowanych na poziomie rozszerzonym (średnia ocen od 3,00), w przypadku jedynej takiej klasy⁷⁹ służb mundurowych objętych *Innowacją* w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 był wysoki i wyniósł 81,1%.

(akta kontroli str. 855)

Wskaźnik postaw⁸⁰ w klasach II-III służb mundurowych Liceum w roku szkolnym 2022/2023 był:

⁷⁷ Jedna klasa I w roku szkolnym 2020/2021; klasa I i II w roku szkolnym 2021/2022; dwie klasy I i jedna klasa II w roku szkolnym 2022/2023.

⁷⁸ Na potrzeby kontroli przyjęto założenie, że skuteczność bieżącego kształcenia jest wysoka (90% i więcej), zadowolająca (75-89%), niska (poniżej 74%).

⁷⁹ Klasa III w roku szkolnym 2022/2023.

⁸⁰ Udział uczniów w przedsięwzięciach patriotycznych oraz wskaźnik oceny zachowania uczniów (postawy), których oceniono na ocenę bardzo dobrą lub wzorową.

- niski⁸¹ w przypadku klasy III, tj. 32,4% uczniów tej klasy brało udział w co najmniej dwóch uroczystościach / przedsięwzięciach patriotycznych⁸², z czego wszyscy z nich mieli co najmniej ocenę bardzo dobrą z zachowania;
- zadowolający w przypadku klasy II, tj. 64,1% uczniów tej klasy brało udział w co najmniej dwóch uroczystościach / przedsięwzięciach patriotycznych⁸³, z czego 92% z nich miało co najmniej ocenę bardzo dobrą z zachowania.

35 uczniów dwóch klas I (19⁸⁴ z jednej i 14⁸⁵ z drugiej) w ww. roku szkolnym uczestniczyło w jednej uroczystości / przedsięwzięciu patriotycznym.

(akta kontroli str. 971)

Wskaźnik aktywności obronnej⁸⁶ w klasach II-III służb mundurowych Liceum w roku szkolnym 2022/2023 był:

- niski⁸⁷ w przypadku klasy III, tj. 13,5% uczniów tej klasy brało udział w minimum jednej rywalizacji międzyszkolnej na poziomie wojewódzkim;
- wysoki w przypadku klasy II, tj. wszyscy uczniowie tej klasy brali udział w minimum jednej rywalizacji międzyszkolnej na poziomie wojewódzkim.

24 (80%) uczniów jednej z klas I uczestniczyło w ww. roku szkolnym w jednej uroczystości / przedsięwzięciu patriotycznym. W przypadku kolejnej I klasy, żaden z uczniów nie brał udziału w takich uroczystościach / przedsięwzięciach.

(akta kontroli str. 970)

Z badania ankietowego przeprowadzonego w trakcie kontroli wśród 166⁸⁸ uczniów klas służb mundurowych Liceum wynika, że:

- czynnikami, które zdecydowały o wyborze kształcenia w klasie mundurowej były m.in. zainteresowania (119 uczniów – 71,7%), dobra opinia o szkole (64 uczniów – 38,6%), wspólny wybór z kolegami (16 uczniów – 9,6%)⁸⁹;
- za ponownym wyborem kształcenia wojskowego/obronnego w klasie mundurowej opowiedziało się 109 (65,7%) uczniów, przeciw – 21 (12,7%), a 36 (21,7%) nie miało zdania;
- szczegółową realizację szkolenia wojskowego/obronnego ankietowani uczniowie ocenili⁹⁰ w następujący sposób: otrzymane materiały dydaktyczne, wyposażenie, ubiór mundurowy – 32 (19,3%) uczniów oceniło na 6; 61 (36,7%) – na 5; 41 (24,7%) – na 4; 14 (8,4%) – od 0 do 3; wyposażenie sal dydaktycznych oraz miejsc prowadzenia zajęć praktycznych (dostępność, nowoczesność, przydatność wyposażenia) – 34 (20,5%) uczniów oceniło na 6; 81 (48,8%) – na 5; 36 (21,7%) – na 4; 15 (9%) – od 0 do 3; wsparcie pedagogiczne w szkole i miejscu realizacji zajęć praktycznych – 39 (23,5%) uczniów oceniło na 6; 56 (33,7%) – na 5; 32 (19,3%) – na 4; 11 (6,6%) – od 0 do 3⁹¹; poziom zadowolenia / spełnienie oczekiwań co do realizacji praktycznych zajęć wojskowych – 57

⁸¹ Na potrzeby kontroli przyjęto założenie, że poziom tego wskaźnika jest wysoki, gdy co najmniej 95% uczniów z klasy (lub cała klasa) brała udział w minimum jednej formie rywalizacji międzyszkolnej na poziomie wojewódzkim lub wyższym; zadowolająca 80-94%; niska – poniżej 79%.

⁸² Wszyscy uczestniczyli w czterech lub więcej uroczystościach lub przedsięwzięciach patriotycznych.

⁸³ Wszyscy uczestniczyli w czterech lub więcej uroczystościach lub przedsięwzięciach patriotycznych.

⁸⁴ 17 z nich miało co najmniej ocenę bardzo dobrą z zachowania.

⁸⁵ Wszyscy mieli ocenę bardzo dobrą z zachowania.

⁸⁶ Mierzony jako udział uczniów klas służb mundurowych w różnych formach rywalizacji w zakresie umiejętności sportowo-obronnych (strzeleckich, medycznych) odbywających się pod patronatem kuratorów oświaty i/lub MON i/lub innych instytucji regionalnych i centralnych.

⁸⁷ Na potrzeby kontroli przyjęto założenie, że poziom tego wskaźnika jest wysoki, gdy co najmniej 95% uczniów z klasy (lub cała klasa) brała udział w minimum jednej formie rywalizacji międzyszkolnej na poziomie wojewódzkim lub wyższym; zadowolająca 80-94%; niska – poniżej 79%.

⁸⁸ 55 uczniów klas I, 48 – klas II, 29 – klasy III i 34 – klasy IV.

⁸⁹ Ankietowani mieli możliwość wyboru kilku odpowiedzi.

⁹⁰ Wg skali: 0 – niska do 6 – bardzo wysoka.

⁹¹ Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi w tym zakresie.

(34,3%) uczniów oceniło na 6; 49 (29,5%) – na 5; 33 (19,9%) – na 4; 10 (6%) – od 1 do 3;

- po zakończeniu kształcenia w klasie mundurowej m.in. 54 (32,5%) uczniów planuje pracę w służbach mundurowych; 46 (27,7%) nie miało jeszcze skonkretyzowanych planów; 42 (25,3%) planuje podjąć studia na uczelni wojskowej; 31 (18,7%) planuje zostać żołnierzem zawodowym⁹²;
- realizację służby przygotowawczej / podstawowej i/lub podjęcie studiów wyższych na uczelniach wojskowych lub cywilnych związanych z bezpieczeństwem narodowym zadeklarowało 21,6%, 33,3% i 48,2% uczniów, którzy ukończyli odpowiednio III, II i I rok zajęć edukacyjnych prowadzonych w ramach Innowacji.

(akta kontroli str. 408-576, 737)

W kwestii gromadzenia informacji dotyczących losów absolwentów klas służb mundurowych Liceum Dyrektor wyjaśniła: *Nauczyciele opiekujący się klasami mundurowymi otrzymują informacje od absolwentów klas Liceum odnośnie wyboru dalszej drogi związanej ze służbami mundurowymi. Po uzyskaniu takich informacji w mediach społecznościowych Liceum Służb Mundurowych oraz Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie zamieszczane są informacje dotyczące dalszych losów absolwentów, np. podjęcie studiów na uczelniach wojskowych, przystąpienie do Służby Przygotowawczej, podjęcie służby w Wojskach Obrony Terytorialnej, w jednostkach wojskowych, Policji, Straży Pożarnej. Wspomniani absolwenci są zapraszani na spotkania z młodszymi kolegami i koleżankami, aby mogli podzielić się swoim doświadczeniem i opowiedzieć o podjętych decyzjach. Z pozyskanych informacji w kontrolowanym okresie ok. 40 absolwentów związało swoją karierę zawodową ze służbami mundurowymi: 12 osób studiuje na uczelniach wojskowych, 3 osoby służą w policji, 2 w straży pożarnej, 5 osób w WOT, 18 osób w różnych jednostkach wojskowych. Nadmienila, że wojskowe centra rekrutacji nie przekazywały informacji dotyczących ww. absolwentów.*

(akta kontroli str. 810, 814, 816-820)

Dyrektor opracowała na lata szkolne 2020/2021-2023/2024 plany nadzoru pedagogicznego i przedstawiła je na zebraniach Rady Pedagogicznej Szkoły w wymaganym terminie, tj. do 15 września roku szkolnego, którego dotyczyły, realizując obowiązek wskazany w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁹³. W żadnym z tych planów nie uwzględniono wprost tematyki związanej z funkcjonowaniem klas służb mundurowych Liceum, w szczególności związanej z realizacją Innowacji. Dyrektor wyjaśniła: *W planie nadzoru dyrektora szkoły nie wpisano tematyki związanej z funkcjonowaniem klas służb mundurowych, ponieważ na bieżąco prowadzony jest monitoring realizacji innowacji. Przynajmniej 2 razy w roku na radzie pedagogicznej przedstawiane jest sprawozdanie/ewaluacja dotyczące podjętych działań w ramach innowacji. W ramach bieżącego nadzoru dokumentacji pedagogicznej sprawdzany jest też poziom realizacji tematyki innowacji.*

(akta kontroli str. 768, 830, 832)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor przedstawiała na zebraniu Rady Pedagogicznej Szkoły, nie rzadziej niż dwa razy w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023⁹⁴, wyniki i wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, zgodnie z art. 69 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe oraz § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru

⁹² Ankietowani mieli możliwość wyboru kilku odpowiedzi.

⁹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 15.

⁹⁴ W dniu 31 stycznia 2024 r. Dyrektor przedstawiła na zebraniu Rady Pedagogicznej Szkoły Sprawozdanie śródroczne Dyrektora Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2023/2024.

pedagogicznego. Wyniki i wnioski nie dotyczyły problematyki kształcenia obronnego w klasach służb mundurowych Liceum.

(akta kontroli str. 768)

Zgodnie z art. 70 ust. 1 pkt 6 Prawo oświatowego, Rada Pedagogiczna Szkoły podjęła uchwały w sprawie sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2020/2021, 2021/2022 oraz 2022/2023. Żaden ze sposobów wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego nie dotyczył problematyki kształcenia obronnego w klasach służb mundurowych Liceum.

(akta kontroli str. 768)

W latach szkolnych 2020/2021-2023/2024⁹⁵ Szkoła nie była wizytowana przez przedstawicieli resortu obrony narodowej a realizacja dodatkowych zajęć z Edukacji dla bezpieczeństwa i Zajęć proobronnych nie została objęta innymi kontrolami lub audytem.

(akta kontroli str. 699, 702, 711-714)

W ww. okresie do Szkoły nie wpłynęły skargi lub wnioski dotyczące kształcenia w klasach służb mundurowych w Liceum.

(akta kontroli str. 699, 702)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Liceum dokumentowano prowadzenie zajęć z *Innowacji*, które były realizowane jako zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów. W Szkole zapewniono uczniom niezbędne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne oraz bezpieczeństwo w czasie zajęć i wyjazdów na zajęcia praktyczne. Zaplanowane treści nauczania zajęć z *Innowacji* zostały w większości zrealizowane, uczniom zapewniono także udział w różnorodnych zajęciach praktycznych poza Szkołą. Uczniowie, których dokumentacja była analizowana uczestniczyli w uroczystościach i innych przedsięwzięciach patriotycznych, rywalizacjach międzyszkolnych na poziomie wojewódzkim.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań w celu doprowadzenia do zgodności założeń *Innowacji* dotyczących dokumentowania ich realizacji oraz oceny osiągnięć uczestniczących w nich uczniów z charakterem tych zajęć.
2. Przyznawanie w postępowaniach rekrutacyjnym oraz uzupełniającym do Liceum prawidłowej liczby punktów za poszczególne kryteria oraz rzetelne sporządzanie arkuszy dokumentujących tę okoliczność.
3. Rzetelne sporządzanie list kandydatów przyjętych do Szkoły w zakresie podawania łącznej liczby punktów przyznanych za poszczególne kryteria uzyskanych przez tych kandydatów.
4. Wskazywanie w regulaminach rekrutacji do Szkoły w sposób jednoznaczny nazwy, ustalonego przez Dyrektora, drugiego przedmiotu, który będzie brany pod uwagę podczas postępowania rekrutacyjnego.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

⁹⁵ Do 23 stycznia 2024 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 10 kwietnia 2024 r.

Kontroler
Marcin Sudół
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
podpis

.....
podpis